

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ,
СИГУРНОСТ И ОТБРАНА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО
ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ**

“ПРАВО”

**В ЦЕНТЪРА ЗА ЮРИДИЧЕСКИ НАУКИ КЪМ БУРГАСКИ СВОБОДЕН
УНИВЕРСИТЕТ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Право” в Бургаски свободен университет.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от

регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 23 от 05.10.2017 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 7 от 12.04.2018 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	21 – 23 май 2018 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 13 от 09.07.2018 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 17 от 10.09.2018 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. проф. д-р Ганета Минкова – Институт за държавата и правото (ИДП) към БАН - ръководител;
2. проф. д-р Анелия Мингова – Софийски университет „Св. Климент Охридски“;
3. Георги Георгиев – студент по право, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“;

Наблюдаващ процедурата – проф. д.ю.н. Никола Манев – член на ПКСПНСО.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на Акредитационния съвет на НАОА от 19.07.2012 г. (Протокол № 15) при програмната акредитация на специалност от регулираните професии

“Право” с образователно-квалификационна степен “магистър” в ЦЮН на БСУ е дадена оценка по десетобалната система 8,50 (осем цяло и петдесет стотни), със срок на валидност 5 години и капацитет 1000 студенти. *Формулирани са три препоръки:*

1. Да се разшири електронното обучение и интерактивните форми като съвременни подходи и средства за подпомагане на самостоятелната работа на студентите;

2. Да се развие капацитет за подготовка на собствени преподавателски кадри и научно израстване на преподавателския състав;

3. Да се повиши международната мобилност на преподаватели и студенти на основа на програмата СОКРАТ/ЕРАЗЪМ.

На заседание на Академичния съвет на БСУ е обсъден и одобрен докладът за изпълнение на препоръките, направени при акредитацията на специалността „Право” в БСУ.

По отношение на препоръките Постоянната комисия намира следното:

- *По отношение на първата препоръка, свързана с разширяване на електронното обучение и интерактивните форми като средство за подпомагане на самостоятелната работа на студентите.*

Към интернет страницата на БСУ е изградена платформа за електронно обучение, в която има 80 дисциплини, разработени и отворени за ползване от студентите от специалността „Право”. Освен че предлага адрес за връзка с преподавателя, платформата позволява и връзки към полезни за студентите интернет страници.

За да могат студентите да се ориентират бързо във всеки модул и за да се улесни тяхната работата в условията на електронна среда, са приети критерии за структурно уеднаквяване на курсовете. С оглед спецификата на курсовете в специалността „Право” и особеностите на преподаването по съответната дисциплина е възприета определена структура.

- *По отношение на втората препоръка, свързана с подготовка на собствени преподавателски кадри и научно израстване на преподавателския състав.*

В изпълнение на изискванията на Акредитационния съвет през периода са акредитирани две докторски програми – по Наказателно право и по Гражданско процесуално право. Обявените конкурси за задочни докторанти по двете акредитирани докторски програми са приключили успешно, а освен това са зачислени и докторанти на самостоятелна подготовка. Въпреки това трябва да се подчертае, че е необходимо усилията в тази насока да продължат, като бъдат акредитирани още докторски програми.

Научното развитие на собствените кадри може да бъде отчетено и чрез обявените и успешно приключили конкурси за заемане на академични

длъжности.

- По отношение на третата препоръка, свързана с повишаване на международната мобилност на преподаватели и студенти.

Центърът има сключени и действащи договори по програма ЕРАЗЪМ с: Варшавска академия по мениджмънт, Полша; Universite du Littoral Cote d'Opale, Франция; Юридически факултет на Университета гр. Търнава, Словакия; с Юридическия факултет на Университета в гр. Солун, Гърция.

С оглед научното израстване на младите преподаватели е сключен договор с Института по международно и чуждестранно наказателно право „Макс Планк“ – гр. Фрайбург, ФРГ.

Ръководствата на БСУ и на ЦЮН предвиждат разширяване на възможностите за международна мобилност на преподавателите и студентите. В тази насока развиват активна дейност.

В заключение: ПК смята, че първата и третата от препоръките на Акредитационния съвет на НАОА от предходната процедура са изпълнени напълно, а втората препоръка – частично, като по отношение на акредитираните докторски програми е необходимо да се работи и през следващия период.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4) ¹

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1 При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

По 1.1.1

БСУ е частно висше училище, в състава на което влизат 4 центъра. Един от тях е Центърът за юридически науки (ЦЮН), който се състои от Юридически факултет и Правна клиника. ЦЮН е организиран в три програмни съвета: „Публично право“, „Частно право“ и „Международно право и международни

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

отношения“. ЦЮН извършва обучение по специалността „Право“. Освен нормативната уредба, съдържаща се в закони и подзаконови нормативни актове, ЦЮН прилага вътрешните актове, които действат в рамките на БСУ.

Правилникът за дейността на БСУ, оповестен на неговата официална интернет-страница - www.bfu.bg, съдържа регламентацията на мисията, визията и целите на ВУ.

От основните приоритети на БСУ са изведени целите и задачите на образователната дейност в ЦЮН, които подчинявайки се на общата идея, са съобразени със спецификата на специалността.

Организираното обучение кореспондира с мисията на БСУ да бъде институция, която подготвя специалисти с висше образование със способности за бърза професионална реализация и кариера. ЦЮН предлага както образование в ОКС „Магистър“, съобразено с националните потребности и ориентирано към европейските ценности, така и в две магистърски /Администрация и Управление/ и две докторски програми /Гражданскопроцесуално право и Наказателно право/.

Провежданото обучение в ЦЮН е организирано и в съответствие с основните приоритети за постигане на високо качество на университетското образование; стимулиране на изследователската дейност във БСУ за развитие на иновациите в науката, ориентирани към потребностите на обществото и пазарната икономика; модернизиране на системата за информационно осигуряване; разширяване на международната дейност и ускоряване на международната академична интеграция на БСУ; осигуряване на всички сфери на дейност и обслужващи звена с високо професионални и авторитетни кадри.

Целите и задачите на образователната политика на ЦЮН в осъществяваното обучение съответстват на институционалната мисия, цели и задачи и в тях като най-важен акцент присъстват осигуряването на съвременно обучение на юристи в съответствие с потребностите на обществото и пазара на труда на основата на квалифициран преподавателски състав и с водещите тенденции в научното знание и съдебната практика.

Обучението се провежда на основата на Закона за висшето образование и в съответствие с разпоредбите на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование в образователно-квалификационните степени “бакалавър”, “магистър” и “специалист” (ДВ, бр. 76 от 26. 07. 2002 г.), Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността “Право” и професионална квалификация “юрист” (ДВ, бр. 31 от 1996), Наредба № 21 за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища и др.

1.1.2

Във БСУ има изградена и функционираща **система за качество**, като ЦЮН е част от цялостната университетска структура по качеството. Системата за качество утвърждава и следва европейските и националните политики в триадата „Образование – Наука – Иновации“.

На 26.06.2015 г. Президентът на БСУ е утвърдил Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение /СОПКО/ и академичния състав в БСУ, която е публикувана на интернет-страницата на ВУ и е общодостъпна. За следене на изпълнението на целите на учебния процес в БСУ са разработени два стандарта: Стандарт за качеството на обучението по учебна дисциплина и Стандарт за качеството на обучението по специалност.

Системата формулира основните цели, подходи и процедури при управлението на качеството в БСУ и основните му звена. Функционирането на системата се координира и подпомага от Постоянната комисия по контрол на качеството /ПККК/ към Академичния съвет, която се оглавява от заместник-ректор. Информационното осигуряване на системата се извършва от отдел “Качество на обучението”. Системата е сертифицирана с международен сертификат по качество - ISO 9001:2008.

В основните вътрешни актове на БСУ качеството на обучението е изведено като първа приоритетна сфера на дейност, изразяваща се в осигуряване на образование на високо ниво и продължаващо обучение. Университетът поддържа, контролира и оценява всички елементи на университетска дейност, както и на дейността на академичния състав и преподавателския състав съгласно посочената система. Целите на БСУ по отношение на качеството се определят и в ежегодния доклад на ректора, публикуван на интернет страницата на университета, като конкретно измерими и оценими постижения и резултати.

Контролът се осъществява чрез външните и вътрешни одити. Външните одити се провеждат от две институции – НАОА и международната сертифицираща организация SGS. Одитирането на международната сертифицираща организация SGS е свързано с международния сертификат за качество ISO 9001:2008. Провежда се по определена процедура веднъж годишно. През акредитационния период са извършени 5 такива одита.

Вътрешните одити са целеви и се извършват планирано. Съгласно СОПКО, вътрешните органи за оценяване и управление на качеството в БСУ са Настоятелството, Академичният съвет, Учебно-научните съвети и Програмните съвети. С оглед администрирането на процесите по качеството са формирани и специализирани органи: Постоянна Комисия по контрол на качеството към Академичния съвет, Комисията по ISO, отговорници по центрове и програмни съвети, Отдел по качество.

Бургаският свободен университет е известен с изискванията за стриктно

спазване на провеждането на лекционни и семинарни занятия, за което се правят непрекъснати проверки на място в аудиториите. Преподавателите получават постоянно атестационни оценки на своята работа, които се формират частично и въз основа на анонимни анкети, попълвани от студентите.

На интернет-страницата на БСУ са публикувани множество протоколи от проверки на ПККК за периода 2012 г. – 2017 г. Комисията е провела анкетни проучвания по електронен път, които имат отношение към качеството на обучение: проучване мнението на завършили обучението си студенти; проучване мнението на студентите относно липсата или наличието на корупционни практики; проучване мнението на студентите и докторантите за обучението и обслужването във ВУ; проучване мнението на преподавателите за учебния процес и неговото осигуряване и за административното обслужване и организацията във ВУ; проучване мнението на потребителите на кадри за випускниците на БСУ.

Резултатите от проучванията се обобщават и подлагат на анализ. Като цяло резултатите за качеството на обучение са позитивни и допуснатите пропуски се отстраняват своевременно.

Управление на качеството на образователния процес се осъществява и на ниво ЦЮН, което гарантира, че се взема предвид спецификата на научните специалности.

Качеството на обучението на студентите в ЦЮН се гарантира чрез:

- постоянно подобряване качеството на образователния продукт, предлаган във всички образователни степени и всички форми на обучение в съответствие със законовите разпоредби и изискванията на потребителите (студенти и докторанти), както и на работодателите и партньорите в условията на променящите се потребности на глобализацията се национален и европейски пазар на труда;

- осигуряване прозрачност на дейността и възможност за обективна оценка както за студентите и докторантите, така и за обществеността, партньорите, националните и международните институции;

- изграждане на система за контрол и оценка, която стимулира преподавателите и катедрите към постоянно развитие и отговорност;

- създаване, поддържане и обработване на база от обективни данни, които да служат за ефективното управление и постоянното повишаване на качеството на образователния продукт от оторизираните органи.

1.1.3

Фокусирането върху практически значими научни изследвания и обучение в рамките на националния и институционалния контекст са приоритет в дейността на БСУ, и в частност в ЦЮН.

Университетът непрекъснато изгражда и усъвършенства своята политика

на взаимна връзка между научната дейност и обучението в рамките на националния и институционалния контекст.

Издателската дейност е насочена към представянето на академичната и студентската аудитория на издаваните монографии, учебници и научни списания, като се получават парични кредити за публикуване на научни изследвания. В електронния научен архив преподавателите качват своите публикации, включително и в пълнотекстов формат като те са на отворен достъп. В електронен вид са публикувани учебни материали по 80 дисциплини.

Системата за стимулиране на академичния състав в участието в научни изследвания и публикации осигурява още по-активна връзка с учебния процес. Практика е научните изследвания, публикациите и проектите да се осъществяват от сборни колективи на основата на сътрудничеството на преподаватели от различни катедри и факултети, водещо до нарастване на общият брой и броят на рейтинговите публикации.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

По 1.2.1

Организацията за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност във ВУ се реализира чрез прилагането на Сертифицирана система за управление на качеството *EN ISO 9001:2015*, явяваща се елемент от външното осигуряване на качеството. Съществена част от нея представляват извършваните одити и изготвените по тях доклади, осъществявани по график.

Традиционно на всяко от заседанията на научните звена се обсъждат проблеми, свързани с управлението на качеството на обучението, както и потребностите от промяна. Циклично външно осигуряване на качеството се осъществява и от процедурите по акредитиране на специалностите, следакредитационния контрол и докладите за изпълнение на препоръките.

Въпросите, свързани с ефективността на обучението и на преподавателската дейност, се разглеждат на заседания на научните звена и на АС на ВУ. Докладите за изпълнение на направени препоръки при програмна акредитация на професионални направления и докторски програми, както и доклади за изпълнението на направени препоръки, се приемат от АС.

Във ВУ са проведени обучения и семинари за обмен на опит за осигуряване на качеството на учебния процес.

В БСУ се провеждат **анкетни проучвания** сред студенти, завършващи и завършили студенти, потребители на кадри, както и за очакванията на кандидат-студенти. За целта са създадени специални анкетни карти.

В БСУ се осъществява периодична **вътрешна оценка** на функционирането на системата чрез **планови одити**, които се провеждат по предварително утвърден план-график. След всеки одит се получава протокол, който съдържа

оценка за функционирането на системата и препоръки за нейното подобряване.

Резултатите от вътрешните одити и предприетите действия за преодоляване на несъответствията, се обсъждат в научните звена.

Качество на учебния процес е в пряка зависимост от качеството на академичния състав, което се контролира на основата на постоянно атестиране на преподавателите. В атестирането участват всички преподаватели, по утвърдените графици, като окончателната оценка може да е положителна или отрицателна. При атестацията на преподавател се провеждат анкети и със студенти, с които той вече е приключил своята работа.

Цялостният преглед на специалността отчита степента на синхронизиране на специалностите с мисията и целите на университета, степента на “покриване” на академичните стандарти, изпълнението на политиката по качеството.

1.2.2

В БСУ се прилагат правилата на Етичен кодекс за академичното единство, прието на заседание на АС от 27.05.2016 г., допълнен на заседание на АС с протокол № 5/03.10.2016 г. Кодексът е публикуван на интернет-страницата на ВУ и е общодостъпен. Чрез него се гарантират залегналите в Закона за висшето образование академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация.

Във ВУ има създадена и функционираща Комисия по етика и академично единство, която осъществява своята дейност въз основа на правилник, приет с протокол № 5/03.10.2016 г. на заседание на АС. Правилникът е публикуван на интернет-страницата на БСУ и е общодостъпен. Комисията е независим експертен и консултативен орган, който контролира спазването на нормите на Етичния кодекс на работещите във ВУ. Комисията прилага и съдейства за използването на принципите, залегнали в Етичния кодекс при изпълнението на професионалните задължения на преподавателите в Университета. Комисията осигурява академично единство и академични свободи, както и предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. Комисията по етика и академично единство прави периодичен мониторинг по нормите и принципите залегнали в Етичния кодекс за академично единство и внася годишен доклад пред Академичния съвет. Комисията се произнася относно констатирани нарушения с решение дали следва да се предприемат административни действия и с препоръки към научните звена за последващи дейности.

В Правилника за организацията на учебната дейност в БСУ, утвърден на 04.12.2017 г. и публикуван на интернет-страницата на БСУ, са създадени правила за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. Съгласно чл. 47 от правилника, студент, за когото е установено, че

преписва, прави опит за преписване или други измамни действия по повод явяване или провеждане на семестриален или държавен изпит, се наказва с лишаване от право да положи изпит по съответната дисциплина за срок от една календарна година. След изтичане на срока на наказанието студентът може да се явява на съответния изпит след заплащането на парична санкция в размер на стойността на придобиваните кредити по съответната дисциплина. Наказанието се налага със заповед на ректора, по доклад на декана. Заповедта на ректора подлежи на предварително изпълнение.

Ако научният ръководител на дипломант (докторант) или рецензентът установи плагиатство или преписване от Интернет или от хартиен източник, студентът (докторантът) не се допуска до защита на дипломната работа (дисертационния труд). Студентът има право да се яви на защита на дипломна работа след една календарна година с разрешение от научния ръководител и от рецензента. Ако научният ръководител на студент, участващ в научноизследователски проект или разработващ научен доклад или съобщение, установи плагиатство, има право да не допусне студента до участие в научния форум.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1::

1. В БСУ има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност. Налице е цялостна система за управление на качеството, която стриктно следва приетите на университетско равнище документи – правилници, процедури и и др., свързани с различни страни на университетския живот, а именно: процес на обучение, научноизследователска дейност и др.

2. В БСУ се прилага Етичен кодекс за академичното единство, чрез който се гарантират академичните свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация, съгласно изискванията на ЗВО. Приети и публично оповестени са правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

3. Дейността на Комисията по етика и академично единство е пряко свързана с управлението на качеството.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1 ВУ извършва обучение по професионалното направление /специалността от регулираните професии, като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

По 2.1.1

Във ВУ подготвянето, приемането и обновяването на учебната документация за отделните образователно-квалификационни степени се осъществява съгласно съществуващата законова регламентация на национално и университетско равнище. Последователно и точно се прилагат изискванията на: Закона за висше образование и НЕДИСП. От *Университетските вътрешни актове се прилагат*: Правилник за устройството и дейността на БСУ, Правилник за организацията на учебната дейност в БСУ, Правилник за развитие на академичния състав в БСУ, Правилник за научноизследователската дейност в БСУ, Правилник за работата на университетската библиотека, Правилник за вътрешния ред и поведение на студентите и докторантите в БСУ, Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и академичния състав в БСУ, Система за оценяване на знанията и уменията на студентите. Всички изброени вътрешни актове са публикуване на интернет-страницата на БСУ и са общодостъпни, което гарантира максимална прозрачност на установения ред.

Структурите, които приемат и поддържат учебната документация в съответствие с нормативните изисквания, системата за качеството и декларираните цели на съответните професионални направления и специалности са: Учебно-научният съвет, Програмният съвет и деканът на ЦЮН, Академичният съвет и ректорът на БСУ.

Образователната дейност по специалността се обхваща от нейната учебна документация, която включва: квалификационна характеристика, учебен план и учебни програми. Съдържанието на документацията, както и **процедурите за разработване и одобрението** ѝ са регулирани в глава втора от Правилника за организацията на учебната дейност /ПОУД/.

Съдържанието на **квалификационната характеристика** е уредено в чл. 7, ал. 2 от ПОУД и включва: цели на обучението, компетенции и сфери на професионална реализация на завършилите специалността. Квалификационната характеристика описва също философията, логиката и структурата на учебния план като средство за постигане на поставените образователни цели.

Учебният план и учебната програма се изготвят в два варианта съобразно формите на обучение – редовно и задочно.

Квалификационната характеристика и учебният план се приемат от Академичния съвет по предложение на Учебно-научния съвет на ЦЮН и се утвърждават от ректора и са съставени в съответствие с вътрешните университетски актове.

Учебният план, съгласно чл. 7, ал. 3 от ПОУД е основен документ, който съдържа хронологично разпределение на учебните дисциплини, заетостта, необходима за усвояване на знанията и уменията по всяка дисциплина и

основната схема за придобиване на образователни кредити. Той е разработен в съответствие с НЕДИСП и се изготвя във форма по образец на БСУ. **Учебните планове** са създадени, усъвършенстват се и са в съответствие с европейските стандарти за обучение.

Включените за изучаване дисциплини в учебните планове са с названия и хорариум, който покрива възприетите изисквания за обем, часово и кредитно съотношение между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

В учебния план са залегнали най-важните дисциплини, осигуряващи, създаването на професионалисти със знания, умения и компетенции в професионалното направление. Ситуирането на учебните дисциплини във времето е разчетено по начин осигуряващ системност, последователност и приемственост в усвояването на учебното съдържание, във формирането на професионално-практическите компетенции.

В учебния план има предвидени задължителни практики, които се провеждат съобразно изискванията на нормативната уредба.

Пълното описание на учебната дейност по всяка дисциплина се съдържа в **учебната програма** (чл. 7, ал. 4 от ПОУД). Тя включва анотация и цели на курса по съответната учебна дисциплина, предпоставки и условия за записването му, методи на преподаване, структурата и обема на учебното съдържание, учебните форми, включително тези на самостоятелна работа, методи на оценяване на знанията и уменията, изпитен конспект и библиография. Учебната програма се развива в стандартизирана за БСУ форма, съобразена с указанията на Европейската комисия за прилагане на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити.

Учебните програми са структурирани и съответстват на нормативните изисквания и създават възможности, за да се обезпечи предвиденото учебно съдържание. Учебното съдържание е подбрано така, че да отразява съвременните проблеми на теорията и практиката и да осигурява необходимата общотeorетическа подготовка и професионално-практически компетенции, необходими за реализацията на завършващите.

Учебната програма се съставя от преподавателя или преподавателския екип, обсъжда се от съответния програмен съвет и по негово предложение се приема от Учебно-научния съвет на ЦЮН, след което се одобрява от декана.

Актуализирането на съдържанието на учебния план и измененията на учебните програми са следствие от постоянния контакт на преподавателския екип и ръководството на ЦЮН с институциите в сферата на правоприлагането и управлението, с работодатели от сферите на местната и централната власти, както и от контактите с други университети. Заложените в програмите умения и компетентности са съобразени с необходимите за успешната реализация на завършващите на пазара на труда.

В хода на развитието на специалностите е извършена необходимата актуализация на учебните програми в съответствие с изменящите се теоретически концепции и практически подходи, при отчитане на очакванията на потребителите и динамиката на студентските интереси.

Актуализирането на учебните програми е насочено към структуриране на учебните дисциплини във вид, осигуряващ по-голяма адаптивност в конкурентна среда и мобилност на бъдещите професионалисти, както и от преценката на качеството на знанията, които студентите получават по отделните предмети. В тази насока са важни предложенията, които правят студентите, основно в попълването от тях анкети, но и чрез представителите на Студентския съвет.

Друг стимул за актуализиране на учебните програми е контактът с институциите и потребителите на кадри, който оказва влияние върху преразглеждането на програмите и заложеното в тях съдържание.

В хода на развитието на специалностите е извършена необходимата актуализация на учебните програми в съответствие с изменящите се теоретически концепции и практически подходи, отчитаща очакванията на потребителите и динамиката на студентските интереси.

2.1.2

В ЦЮН се обръща специално внимание на *практическото обучение*, имащо основна роля в подготовката на бъдещите професионалисти. В учебния план са предвидени над 90 часа за 4 дисциплини с практико-приложен характер – Юридически практикум I, II и III и *Правна клиника*, както и 3 задължителни по НЕДИСП учебни практики.

ЦЮН е партньор на МОН по Проект „Студентски практики“. Реализират се практики в областите Бургас, Ямбол и Стара Загора, както и в община Бургас, в районния, окръжния, апелативния и административния съд – Бургас, в затвора в Бургас, Митницата в Бургас и адвокатски кантори. На срещата на експертната група с потребителите на кадри последните са изразили задоволство от сътрудничеството, което се осъществява във връзка с провеждането на практиките на студентите.

Проведените проучвания на пазара на труда показват нарастващи потребности от високо подготвени кадри за работа в правоприлагащите институции. Потребност от кадри имат и органите на местната власт и областните администрации, което се установява от добрите контакти, които съществуват между ЦЮН и община Бургас, области Ямбол, Стара Загора и Бургас.

Данните получени от мониторинга на обучението установяват наличие на съответствие между планираното учебно съдържание и това, което реално се преподава. Последното се потвърждава чрез съпоставяне на планираните и

проведени лекционни и семинарни занятия на основата на електронните отчетни справки на преподавателите и записките на студентите. В ЦЮН периодично се проучва мнението на потребителите на кадри за необходимостта от актуализиране на съдържанието в учебните програми, както беше посочено в т.2.1.1 от настоящия доклад.

2.1.3

Във ВУ планирането и провеждането на студентските изпити е съобразено с държавните изисквания (ЗВО), и университетските актове – Системата за оценяване на знанията и уменията на студентите в БСУ, приета в съответствие с разпоредбите на Правилника за организация на учебната дейност в БСУ, Правилниците за прием на студенти в БСУ през съответната учебна година, както и в учебните програми на конкретната дисциплина.

Има ясни и подробни процедури за изработване и оценяване на програмите за обучение. Всяка учебна програма има раздел „Методи за оценяване“, в който ясно са разписани оценъчната процедура за завършване на курса на обучение и минималните стандартни изисквания .

Всеки преподавател определя в учебната си програма процедурите и критериите за текущо оценяване, формите на самостоятелна работа и текущ контрол, начина за провеждане на семестриалния изпит и критериите за формиране на крайната оценка. В началото на семестъра преподавателите информират студентите за условията и процедурите за оценяване. Студенти, показали открояващо се високи резултати през семестъра, могат да бъдат освободени от изпит. Правилата и основната схема за придобиване на образователни кредити се съдържат в Правилник за организацията на учебната дейност в БСУ – Глава четвърта „Кредитна система“.

На студентите се предоставя обратна информация като във профила на всеки преподавател са оповестени часовете за консултации.

След приключване на обучението по съответната дисциплина се спазва оценъчната процедура, която е съобразена със заложеното изискване за покриването на минимални стандарти и основни функции: да има знания по фундаменталните дисциплини, които да може да прилага за решаването на проблеми, както и да се учи чрез решаването на повече практически казуси.

Оценяването на студентите става в две форми – текущо оценяване и семестриален изпит. Формата на контрол „текуща оценка“ се осъществява по време на семестъра. Използват се съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите като тестове, решаване на казуси, реферати, курсови работи. *Материалите от работата на студентите са на разположение в УМО и Библиотеката на БСУ, като ЕГ се запозна на място с някои от тях.* Изброените форми се възприемат като резултат на самостоятелно изследване в периода на обучение и позволяват да се обхванат и оценят алтернативните решения на изследователски въпроси и уменията за

формулиране на изводи и предложения.

Семестриалните изпити са приоритетно устни, но се използва и тестовата форма на изпитване и решаване на казуси, тъй като в по-висока степен предпазва оценяването от субективизъм и предлага възможности за по-обхватна преценка на степента на усвояване на знанията по дисциплината.

Крайната оценка, отразяваща общата подготовка на студента, е многокомпонентна, тъй като се формира от текущото оценяване и семестриалния изпит. Това, от една страна, осигурява ритмичност в усвояването на знанията и уменията, като позволява работата на студентите да се преценява комплексно и справедливо, а от друга - предоставя възможност оценяването да се извършва от повече от един преподавател – титуляр на дисциплината и асистент.

Оценките от изпитите се нанасят в изпитни протоколи и в съответната Главна книга според формата на обучение. Всички оценки се попълват и в компютърната база данни и са електронно достъпни за съответния студент. *Експертната група на място се запозна с главните книги и изпитните протоколи, които се съхраняват в съответните административни структури на БСУ.*

Обучението по специалността „Право“ завършва с полагане на държавни изпити по публичноправни, гражданскоправни и наказателноправни науки в съответствие с изискванията на НЕДИСП.

Държавният изпит е писмен и устен и се полага пред държавна изпитна комисия, която включва двама хабилизирани преподаватели съответно по публичноправни, гражданскоправни и наказателноправни науки, един представител на практиката. В състава на комисиите се включват и преподаватели от други юридически факултети, което допринася за минимизиране на прояви на субективизъм. Представителите от практиката могат да бъдат: съдия от Върховния касационен съд или от Върховния административен съд, прокурор от Върховната касационна прокуратура или от Върховната административна прокуратура, адвокат с юридически стаж не по-малко от 15 години. За периода 2012-2017 г. в държавните изпитни комисии са включени редица представители от практиката и преподаватели от други ВУ.

Информация за оценяването се съдържа и в т. 3.1.4 от настоящия доклад.

2.1.4

Учебният план и учебните програми на ЦЮН са съвместими с други университети в страната и в чужбина, което позволява академична мобилност на студенти и преподаватели.

Във ЦЮН е предвидено периодично да се анализират и да се съпоставят програмите по специалността „Право“ в другите университети в България и чужбина, партньорски университети по секторна програма „Еразъм“, водещи в

Европа университети в обучението по проблемите на сигурността.

В сравнителен аспект планът на специалността в БСУ е близо до този на ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“, ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, ЮФ на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ЮФ на НБУ.

Международният опит е важен ресурс при подготовката на учебната документация на ЦЮН. Като член на Европейската асоциация на юридическите факултети, Центърът по юридически науки се съобразява с наложените добри практики и тенденции, възприети от асоциацията.

На студентите са осигурени възможности както за вътрешна, така и за външна /в чужди университети/ мобилност. Съгласно Правилника за организация на учебната дейност студентите от БСУ имат възможност да преминават от една в друга специалност, да променят формата на обучение и да учат едновременно две специалности. Същевременно най-добрите имат възможност да се обучават в университети, с които БСУ има договори по Програма Еразъм и Еразъм +.

2.1.5

Във БСУ има разработени и се прилагат процедури за контролиране, анализиране, оценяване и утвърждаване на всяка учебна програма и на цялостната учебна документация, които са регулирани в т. 25,(2) в Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението (СОПКО) и академичния състав в БСУ. Спазването на тези правила дава следните възможности: постоянен контакт с програмния съвет с оглед по-добра осведоменост за необходимостта от усъвършенстване на плановете и учебните програми; навременно актуализиране на действащите учебни плановете или приемане на нови версии; взаимодействие на програмните съвети с оглед подобряване на координацията при осъществяване на промени и обезпечаването на учебния процес; обсъждане на учебните плановете и новите учебни програми в програмния съвет.

Правомощията и отговорностите за наблюдение на изпълнението и обновяването на учебните плановете и програми са разпределени между учебно-научния съвет и програмния съвет. Промени могат да се правят чрез решение на Учебно-научния съвет на ЦЮН по предложение на програмния съвет. Утвърждаването на промените става с решение на Академичния съвет.

Въведената електронна система на учебна документация от академичната 2014/2015 година, улеснява бързия достъп на студенти и преподаватели до извършените актуализации.

Има приет **стандарт за разработване на учебна програма**, който е съобразен с указанията на Европейската комисия за прилагане на Европейската система за трансфер на кредити. Създаването на всяка учебна програма и внасянето на промени в нея е съобразено и с проучвания върху пазара на труда

и необходимите знания, умения и компетентности на завършващите специалностите.

Отдел “Качество на обучението” осъществява наблюдение чрез система от преки анкетни проучвания, които се провеждат сред студентите, работодателите и завършилите студенти. Анкетните проучвания сред студентите са систематични. Провеждат се в края на всеки семестър, когато студентите имат завършени впечатления от дисциплината. Освен за съдържанието на учебните дисциплини, студентите дават мнение и за качеството на преподаване и определят рейтинга на преподавателите, както и правят предложения за подобряване качеството на обучение. **Критериите за оценяване качеството на преподаване** включват: методи на преподаване; творчески подход и толерантност; използвани учебни и технически средства; извънаудиторна и самостоятелна работа; обучително взаимодействие и консултиране.

Резултатите от анкетите се представят на преподавателите, а отделът по качеството представя обобщаващи доклади на деканите и на ръководството на университета. Ползата от тези анкетни проучвания се изразява в създаването на обратна връзка между студентите и потребителите на кадри, от една страна, и ЦЮН, от друга страна, което позволява да се следи в динамика мнението им относно учебния план и учебните програми и позволява след анализ на резултатите, те своевременно да бъдат коригирани, ако това е необходимо.

2.1.6

Учебните планове и програми са основните документи, регламентиращи подготовката на кадри в ЦЮН. Затова при изработването и актуализирането на учебните програми системно се изследват и вземат предвид мненията на потребителите на кадри.

Ежегодните резултати и обобщения от попълнените анкетни карти за проучване мнението на потребителите на кадри и анкетните карти за проучване мнението на възпитаниците на ЦЮН за удовлетвореността от обучението и приложимостта на полученото образование, са един от гарантите за актуалността на новите програми.

Програмите се консултират с потенциални потребители на кадри от различни национални и регионални институции, с колеги с опит от сродни университети и с проведени проучвания на пазара на труда.

2.1.7

Във БСУ процедурата за подготвянето, приемането и обновяването на учебната документация се осъществява съгласно Закона за висшето образование и вътрешните актове на университета.

Помощни органи за координация и наблюдение на образователната дейност са Комисията по учебна дейност към ЦЮН и постоянната Комисия по

учебната дейност към Академичния съвет, която се председателства от заместник-ректора по учебната дейност и акредитация и обединява деканите на основните звена и началника на учебен отдел.

Учебният процес обхваща разпределението по семестри на: задължителни дисциплини, които осигуряват фундаментална подготовка по специалностите; избираеми дисциплини, които осигуряват специфични знания и компетентности от областта на специалността; факултативни дисциплини, които дават възможност за получаване на знания и умения в различни области в съответствие с интересите на студентите; учебни практики и стажове. Продължителността на обучението, задължителните учебни дисциплини, общият хорариум и хорариума на задължителните дисциплини се определя съобразно НЕДИ.

Освен задължителните дисциплини съгласно НЕДИСП, по решение на АС на БСУ са включени още 6 задължителни дисциплини. За всяка дисциплина е определен хорариум (брой часове) за аудиторна и/или извънаудиторна заетост, със съответната задължителна част аудиторна заетост. Задължителните дисциплини в учебния план на специалността отговарят на изискванията за брой и минимален хорариум на часовете. Тяхното разпределение във времето гарантира необходимата обективна методологична последователност на учебния материал. Практическите дисциплини, отразени в учебния план, в голяма степен са съобразени с нормативните документи, постиженията на науката в областта на професионалното направление. и са в обем, подходящ за подготовката на бъдещите специалисти. Съотношението между часовете, предвидени за лекции, и часовете, предвидени за практически занятия, е 60:40.

Наред с посочените в чл. 9, ал. 1 на НЕДИСП избираеми учебни дисциплини, каталогът на алтернативните курсове в ЦЮН включва още 25 избираеми дисциплини. *В проведената среща на ЕГ със студентите от специалност „Право“ са изразени мнения, че няма достатъчно свобода по отношение на избираемите дисциплини, тъй като студентите биват записвани служебно за всички лекционни курсове.* Това затруднява тяхната подготовка, тъй като се увеличава натовареността и е пречка за оптималното овладяване на учебната информация.

Кредитите от задължителните дисциплини са 220, а от избираемите – 60. От държавните изпити се получават 45 кредита, като общо трябва да бъдат получени 325 кредита, за да дипломира един студент успешно.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- *Учебните планове и програми са изградени в съответствие с нормативните изисквания, като съотношението между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини осигурява добра теоретична подготовка на студентите. Налице е пълен набор от квалификационни*

характеристики, учебни планове и учебни програми. Наблюдава се прекомерна натовареност на студентите с оглед засилените изисквания към избираемите дисциплини, поради което се препоръчва да бъдат предприети съответните мерки от ръководството на ЦЮН за преодоляване на това положение.

- Въвеждането на нови учебни планове и програми и изменението в съществуващите се осъществява, като задължително се вземат предвид мненията на студентите и на потребителите на кадри.

- Непрекъснато се проучва и систематизира информация от студентите /бивши и обучаващи се в момента/, както и от потребителите на кадри, като последното осигурява връзката на учебните програми с актуалната практическа подготовка на студентите.

- Организацията на лекционните и семинарните занятия, разпределението на часовете и съставянето на програмите отговарят на нормативните изисквания и вътрешните правила, приети в БСУ.

- Обучението по ПН е съвместимо с учебни програми на други ВУ в България и ЕС или извън ЕС, позволяваща професионална мобилност на обучавани и завършили студенти.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на специалността „Право“ от регулираните професии.

По 3.1.1

Обучението, преподаването и оценяването на знанията на студентите и докторантите в ЦЮН на БСУ, се извършва в съответствие с правни актове на следните нива:

Ниво 1 – законови и подзаконови нормативни актове: Закон за висшето образование; Закон за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му; Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист"; Наредба за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища; Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

Ниво 2 – вътрешни актове, приети от органите на БСУ по делегация от правните актове на национално ниво, като основният вътрешен акт по отношение на обучението е Правилникът за организацията на учебната дейност в БСУ.

В ЦЮН се провеждат редовни срещи с успешно реализирани възпитаници

и други изявени представители на юридическата професия, като част от тях са ангажирани и с процеса на преподаване и подготовка на студентите за успешна реализация и кариерно израстване.

В обучението на студентите се привличат изявени и признати учени, за да се гарантира преподаване, съобразено с водещите тенденции в научното знание и практиката.

Специално внимание се обръща на материалното стимулиране на отличили се студенти.

Възможностите за получаване на стипендии и за кредити при облекчени условия през време на следването също представляват материален стимул.

Основна цел на ЦЮН е съвременно обучение на специалисти в съответствие с потребностите на обществото и пазара на труда на основата на квалифициран преподавателски състав, при използване на модерна материална база и интегрален теоретико-приложен подход. Обучението в неговите теоретични, приложни и практически измерения е насочено към подготовката на специалисти с възможности за бързо адаптиране към съответните позиции.

3.1.2

Програмата за обучение е основана на взаимовръзката между познавателния процес и практическата реализация, като предпоставка за личностно развитие, активно гражданско участие, социално приобщаване и пригодност за лична реализация в конкурентна среда и в общество на знанието с европейско измерение.

Специализираната подготовка формира интелектуални, нравствени и професионални умения на обучаемите, гарантираща им компетенции да заемат длъжности в съдебната и изпълнителната власт, както и да осигуряват защитата на правата на гражданите и организациите.

Обемът, специфика и качество на усвоената информация осигурява разширени и задълбочени теоретични, фактологични и практически ориентирани знания, включително и за най-новите постижения и проблеми в научното изследване. Обучението изгражда умения свързани със: овладяване на методи, средства и насоки за решаване на проблеми чрез прилагане на професионално логическо мислене и подход. Освен това обучаемите придобиват лични и професионални компетентности като: самостоятелност и отговорност; компетентност за учене и личностно развитие; комуникативни и социални компетентности.

Учебният план, учебните програми и преподаването са основният инструмент за реализирането на посочените цели. Между целеполагането и очакваните резултати от обучението на различни нива съществува връзка, която се осигурява чрез комплексните образователно-квалификационни цели в

учебните планове и декомпозирането им в конкретни цели при учебните програми на задължителните, факултативните и избираемите дисциплини и практико-приложните форми на обучение.

Практическата насоченост в обучението на студентите по специалността „Право“ в ЦЮН на БСУ е отражение и реализация на последователно и активно провеждана политика на неговото ръководство.

Практическата подготовка на студентите в ЦЮН е неделима част от обучението им, предвидена с аудиторна заетост в учебните планове и е свързана с тяхното участие в учебните практики чрез решаване на практически задачи и работа в специализирани институции. За целта е разработена технология за организиране и провеждане на студентски стажове в органите на съдебната власт, на областната и общинската администрации. След завършване на учебната практика студентите представят отчети за резултатите от проведената практика.

Практическото обучение се допълва от практически занимания в семинарите по отделните дисциплини.

Центърът създава предпоставки за участие на студентите в извънаудиторни форми на учебна дейност като кръжоци и състезания.

Стимулирането на творческата активност и повишаването на практическата подготовка на студентите се осъществява в значителна степен чрез участието им в създадените *кръжоци*. В ЦЮН функционират кръжок по Гражданскоправни науки и кръжок по Публичноправни науки. Всеки от тях има своя специфика, като всички развиват активна дейност: организират срещи, разговори, сбирки, семинари и други традиционни и модерни форуми, подходящи за обмен и развитие на правните познания между студенти, докторанти, преподаватели и практикуващи юристи.

Ежегодно ЦЮН е домакин на престижно състезание за решаване на гражданскоправни казуси, в което участват отбори от всички юридически факултети в страната.

Центърът има Правна клиника, чрез дейността на която студентите разширяват своите практически знания и умения.

3.1.3

Във БСУ, и респективно в ЦЮН, е изградена организация за проучвания на степента на заинтересованост на студентите от обучението по образователните програми.

В акредитационния период са проведени анкети сред студентите от специалността „Право“ за оценяване на качеството на преподаване и на учебните дисциплини.

Студентите оценяват качеството на учебните програми по широко разпространената в Европа и САЩ методика за оценяване на курс (course

evaluation). Тя изследва учебния процес конкретно за всяка дисциплина и преподавател. Методиката се изпълнява чрез стандартизирана анкета, която наблюдава следните индикатори: полезност на курса; удовлетворение; посещаемост; методи на преподаване; използвани учебни и технически средства; извънаудиторна и самостоятелна работа; обучително взаимодействие и консултиране.

Резултатите от анкетите се представят на преподавателите. Отделът по контрол на качеството представя обобщаващи доклади на деканите и на ръководството на Университета, като за акредитационния период са съставени: „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2012“, „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2013“, „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2014“, „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2015“, „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2016“ и „Доклад за качеството на преподаване в БСУ през календарната 2017“. *Цитираните доклади са на разположение в Отдела по контрол на качеството.*

Съобразно заключенията на докладите, студентите оценяват високо полезността на учебните дисциплини, които са включени в обучението им и са ориентирани към развитието им като специалисти.

Преценката на завършилите студенти представлява важен коректив при анализа и усъвършенстването на учебните планове и програми. Анкетните проучвания се провеждат при: дипломирането, 3 или 6 месеца и 3-5 години след завършването на университета. Информация за реализацията и развитието на завършилите в ЦЮН студенти може да се види в ежегодните доклади на Ректора на БСУ, които са достъпни на сайта на Университета. Събраната информация служи на Учебно-научния съвет за анализ на различни компоненти на качеството на учебната дейност и за постигане на по-голяма балансираност на учебните планове на специалностите.

3.1.4

При организиране на обучението се прилагат различни образователни технологии, чиято цел е системен начин на реализиране и оценка на цялостния процес на преподаване от гледна точка на спецификата на конкретните изучавани дисциплини.

Използваните съвременни методи на преподаване и оценяване на знанията и уменията на студентите се прилагат като система при спазване на принципите за: научност, нагледност, достъпност, динамичност, многовариантност, съзнателност и рефлексивност, интегративност, съвместност, атрактивност, адаптивност, комплексност и др.

В ЦЮН е изградена организация за функциониране на системите за обучение и оценяване чрез обсъждането на проблемите в научното звено и

прилагането на цялостна система от оценъчни методи, правила и процедури.

В своята образователна и научно-изследователска дейност преподавателите използват предимствата на традиционните и съвременните интерактивни методи на преподаване, които осигуряват ефективността на образователната дейност, високо качество и динамичност в процеса на обучение на студентите.

Изследователската дейност на студенти се стимулира чрез работа по проекти, включване в научни изяви: конференции и семинари, студентски научни сесии, разработване на курсови и дипломни работи.

3.1.5

Както посочихме, правилата за провеждане на изпити и изпитната процедура присъства и в учебните планове и програми. Интензивно се използват интернет форуми, блогове, фейсбук групи за сътрудничество между студенти, преподавателски състав и администрация. Чрез тях се създава широко дискусивно поле по проблемите на обучението.

В учебните планове срещу всяка дисциплина е посочено как се оценяват знанията на студентите при нейното завършване и са изброени формите на извънаудиторната заетост. Изпитването и оценяването на учебните постижения на студентите в хода на обучението им завършва с оформяне на оценки от изпити и текущи семестриални оценки.

Допълнителен стимул за разкриване на творческите способности и интереси на студентите е възможността за включване в обмен по Програма Еразъм плюс.

3.1.6

В обучението по специалността се констатира своевременно осъществявана обратна връзка за постиженията на студентите и за техните претенции и очаквания към учебното съдържание. Тази обратна връзка има основни характеристики да бъде: информативна, конструктивна, навременна и мотивираща.

В БСУ има вътрешни актове, които гарантират качеството на образователния процес. Всички те доказват, че при създаване на образователните програми се търси и зачита мнението на студентите и на потребителите на кадри. Например, студентите имат електронен достъп до вътрешните актове, регламентиращи изпитните процедури.

По 3.1.7

Студентите имат право да подават жалби, но правото за обжалване за акредитационния период не е било упражнено, което показва, че поставените оценки се приемат от студентите като обективни и аргументирани.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- *Обучението на студентите в ЦЮН на БДУ се провежда според*

съвременните изисквания за образователно-квалификационната степен „магистър“ и съгласно образователната мисия, целите и задачите на специалностите.

- В образователните програми се отчита мнението на студентите и на потребителите на кадри при анализа и обновяването на учебната документация. За целта във ВУ се поддържа и развива система за проучване на мнението на студентите и на работодателите.

- Създадената в ЦЮН организация за включване на студентите в практически занимания през акредитационния период непрекъснато се интензифицира и обогатява с нови форми и инициативи. Практическата насоченост в обучението на студентите е израз на последователно и активно провеждана политика от ръководството на ЦЮН.

- Използват се ясни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите. Публично е оповестена системата за провеждане на изпитни процедури, вкл. на държавни изпити и защиты на дисертации. Съществува динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели и студенти. Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес, се гарантират чрез текущ мониторинг и периодичен анализ.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите.

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление/специалност от регулирани професии, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане.

По 4.1.1

Съгласно Правилника за прием на студенти, в БСУ през учебната 2017/2018 г. в БСУ има създадена организация за рекламиране на специалността „Право“ и за приема на студентите в ОКС „магистър“. Такъв правилник се публикува ежегодно на интернет-страницата на БСУ.

Информация за образователната програма може да се получи и по време на ежегодно организираните „Дни на отворените врати в БСУ“, както и в рамките на кандидатстудентските борси, организирани в различни градове на страната.

Новоприетите студенти разполагат с необходимата информация за специалностите, курсове, права и задължения и всичко, свързано със студентското всекидневие на сайта на БСУ.

Още в деня на откриване на учебната година се организира традиционна

среща на Деканското ръководство с всички първокурсници. На нея им се представя преподавателския състав, служителите, развитието на ЦЮН.

Важна роля в адаптирането на студентите играят преподавателите-академични съветници в ЦЮН. Тази система включва определянето на отговорници сред преподавателите, които първи посрещат техните проблеми и се грижат за тяхното своевременно информиране по всички интересоващи ги теми.

Чрез Университетската информационна система студентите могат да проверяват в реално време оценките си, да намират информация за своя преподавател.

БСУ осигурява ползване на правно-информационни електронни системи за студентите от ЦЮН, което създава значително облекчение за тях.

Семестриалните такси се определят от Президента на БСУ по предложение на ректора.

Приемът на докторанти в редовна и задочна форма на обучение се извършва с конкурс съобразно Правилника за развитие на академичния състав в БСУ. Решение за обявяване на конкурс се взема от Академичния съвет на БСУ по предложение на Учебно-научния съвет на центъра, осъществяващ обучението. Конкурсът включва изпит по специалността и изпит по чужд език, избран от кандидата измежду езиците посочени в докторската програма. Деканът внася в Учебно-научния съвет доклад за резултатите от изпитите с предложението за избор на успешно класирания кандидат и за избор на негов научен ръководител. Докторантите се зачисляват с решение на Научния съвет /Академичният съвет в състав от хабилитираните членове/ на БСУ по предложение на УНС. В края на всяка академична година докторантите се атестират от Научния съвет на БСУ по предложение на Учебно-научния съвет на ЦЮН. Образователната и научна степен „доктор“ се придобива от деня, в който дисертационният труд е успешно защитен.

Към момента в ЦЮН все още няма защитил докторант, тъй като центърът е получил сравнително скоро акредитация за обучение на докторанти по две докторски програми. Зачислени и са в процес на обучение по граждански процес и наказателно право четирима докторанти, които са и преподаватели от ЦЮН. Наскоро ас. Даниела Зарева е отчислена с право на защита.

По 4.1.2

В Правилника за организацията на учебната дейност в БСУ, в Глава пета „Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища“, е регламентиран редът за признаване на квалификации в сферата на висшето образование.

„Системата за трансфер на кредити“ се опира на Европейската система за трансфер на академични кредити и въвежда нейните принципи в академичния

живот на БСУ. Системата се прилага за признаване на кредити, периоди на обучение и квалификации на студенти, които са записани за обучение след прехвърляне от друго висше училище, факултет или специалност.

Университетският орган за координация на институционалните принципи и процедури по признаване на образователни кредити е Комисията по учебна дейност към Академичния съвет на БСУ. Председател на комисията е заместник-ректорът по учебната дейност и акредитация, като в състава ѝ влизат деканите на основните звена в университета и началникът на Учебен отдел.

При вътрешни мобилности /прехвърляне от друго висше училище в страната или друга специалност в БСУ/ образователни кредити и периоди на обучение се признават от специализирана комисия към Учебно-научния съвет на приемащото основно звено. В състава на комисията по признаване на кредити влизат деканът, който е и председател, заместник-деканът по учебната работа и програмните координатори.

При външни мобилности признаване на периоди на обучение в чуждестранно висше училище означава установяване на съответствието на част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана от чуждестранното висше училище, с програмата на БСУ. При признаването се спазват установените изисквания за придобиване на висше образование по същата и/или по сродна специалност в българските ВУ. Ако бъдат установени съществени различия, БСУ уведомява лицето, желаещо да му бъдат признати периоди на обучение в чуждестранно висше училище, за възможните мерки, които то може да вземе, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Лицата, желаещи признаване на висше образование, получено в чужбина, подават писмено заявление, към което представят: оригинал и копие на дипломата за висше образование или на друг аналогичен документ, издаден от образователна институция; оригинал и копие на приложението към дипломата, както и оригинали и копие на европейско дипломно приложение, ако притежават такава; копие на документ за самоличност и документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако е налице такава. Документите, с изключение на европейското дипломно приложение, се легализират, превеждат и заверяват в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива разпоредби – по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

Комисията по учебната дейност разглежда и внася за решения в Академичния съвет предложенията за признаване на висше образование, придобито в чужбина, като Академичният съвет взема решения за признаване

на това образование с цел продължаване на образованието в БСУ.

По 4.1.3

Правилата за академично признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на студентите в рамките на договорни взаимоотношения с чуждестранни висши училища и по европейски програми, са систематизирани в Правилника на БСУ за процедура по признаване на кредити и периоди на обучение на студенти в чужд университет по Програма „Еразъм+“, който правилник е публикуван на интернет-страницата на университета и е общодостъпен.

Съществуват правила за: кандидатстване към приемащ университет; подготовка за мобилност /споразумението за обучение, индивидуален договор, заповед за задгранична командировка/; обучение в приемащия университет /академична справка, потвърждаваща началните и крайните дати на периода на мобилността, списък на резултатите - получени кредити и оценки от положени изпити или друг вид оценяване на студента, онлайн отчет на студента, анкетна карта/. Контролът върху отчетните документи се осъществява от Институционалния Еразъм+ координатор.

Кредитите и периодите на обучение, придобити в чуждия университет, се признават от специализирана комисия. В нейния състав влизат деканът, който е и председател, заместник-деканът, програмният координатор и координаторът по Програма Еразъм+ на ЦЮН.

Университетът издава Академична справка на студента, в която вписва имената на признатите дисциплини и получените брой кредити и оценки, които Учебен отдел отразява в учебната документация. Признаването се гарантира и студентите запазват всички свои права и задължения в БСУ.

Неуспехът на студента да изпълни изискванията по курса на обучение за периода на неговия престой в чужбина може да доведе до искане за частично или пълно възстановяване на неговия грант, освен в случаите когато студентът е бил възпрепятстван да завърши планирания курс поради форсмажорни обстоятелства или при наличие на оправдателни причини, които са съобщени навреме в писмен вид на институционалния Еразъм+ координатор.

Студентът може да поиска пояснение от специализираната комисия, когато не е разрешено признаване, като подаде писмен доклад до председателя на комисията. По всички въпроси и проблеми, свързани с организацията, реализацията и отчитането на Еразъм+ мобилността, студентите могат да подават писмено оплаквания до институционалния Еразъм+ координатор.

Университетът има сключени рамкови договори за сътрудничество с други висши училища и организации, създаващи възможности за развитие на сътрудничеството с активното участие на студентите.

По 4.1.4

В ЦЮН е осигурена възможност на студентите за участие в осъществяваната научно-изследователска дейност и формите за нейното публично обективизиране.

В Правилника за научно-изследователската дейност на БСУ, утвърден от Президента на БСУ на 28.06.2013 г., който е достъпен на интернет-страницата на университета, е уредено участието на студентите и докторантите в изследователската дейност. В съответствие с правилника функционира Комисия по студентско научно творчество, която се избира от Студентския съвет и включва най-малко по един представител на студентите от всяко основно звено на университета.

В колективните проекти, по които работи БСУ, могат да бъдат включвани студенти.

ЦЮН поддържа и стимулира научните изяви на студенти в научноизследователската дейност чрез участия в национални и международни конференции и други форуми.

БСУ провежда ежегодно *Конференция на студентското научно творчество*. Конференцията се осъществява на два етапа: първият етап е по структурни звена (центрове), а вторият етап, който в началото е бил общоуниверситетски, прераства в национална студентска научна конференция, материалите от която се издават. За разглеждания период от 2012 до 2017 г. петима студенти от ЦЮН са спечелили специалната награда на научното жури в националната студентска конференция, а редица други са спечелили поощрителни награди. Общо в конференции за периода 2012-2017 г. са участвали 87 студенти, от които 22 са получили награди.

На студентите е предоставена възможност за публикуване на студентските доклади в „Сборник на студентско научно творчество“.

По 4.1.5

Както беше вече посочено, учебната документация и на докторските програми в ЮФ се разработва и оценява според общите нормативни стандарти в сферата висшето образование и единните държавни изисквания за регулираните професии в страната, както и според действащия в БСУ Правилник за организацията на учебната дейност. Според зададените стандарти се изготвят учебните планове, въз основа на които титулярите на лекционни курсове изготвят учебни програми за всеки учебен курс, като тези въпроси са изяснени на съответните места в Стандарт 2 от настоящия доклад.

Основните документи, издавани във БСУ, съответстват на държавните изисквания към тяхното съдържание, като университетът издава уверения, дипломи, академични справки, свидетелства. Дипломите се връчват на официални промоции за завършващия випуск. При срещата на ЕГ със студентите-юристи са изразени мнения, че в някои случаи таксите за издаване

на документи са по-високи от очакваните.

По 4.1.6

Информацията за професионалната реализация на завършилите студенти е ориентир за степента, в която университетът осъществява мисията си, и е коректив за образователната дейност.

Университетът събира информация за професионалната реализация на завършилите студенти, като за това са представени данни в т. 3.1.3 от настоящия доклад. БСУ поддържа база данни за всички завършили студенти. Информация се събира и чрез Студентския център за кариера и развитие и Асоциацията на завършилите Бургаския свободен университет. Асоциацията е създадена с цел да се познава състоянието на реализацията на завършилите студенти и докторанти на ВУ. Чрез асоциацията университетът поддържа жива връзката със завършилите студенти и докторанти. Завършилите студентите се регистрират в системата и участват в редица инициативи на университета, като например анкети за резултатите от обучението и отбелязване на празници.

С цел събиране на по-подробна и полезна информация и за да подпомага професионалната реализация на дипломираните, БСУ поддържа активни контакти с работодателите при практическото обучение и стажовете. Подготвени са и анкети за работодатели с идеята да се осъществят по-близки връзки с бизнеса в областта на обществените комуникации и да се подпомогне професионалната реализация на абсолвентите.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- *В БСУ съществува и се прилага публично оповестена система от вътрешни актове, основаваща се на законовите и подзаконови нормативни актове, която обхващаща всички етапи от „жизнения цикъл” на студента – от приема до завършване на обучението. Създадена е организация за привличане, прием и адаптиране на студенти и докторанти.*

- *Спазват се изискванията към съдържанието на документите за получено образование и квалификация. Утвърдени са правила за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в страната и европейския регион, както и за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина.*

- *Развива се студентска мобилност в чуждестранни университети по линия на академичния обмен и на международното сътрудничество.*

- *Има регламентирани правила за включване на студенти и докторанти в научноизследователска дейност.*

- *Кариерното развитие на завършилите студенти се наблюдава и анализира от ръководството на ЦЮН.*

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на специалността „Право“ от регулираните професии.

По 5.1.1

Преподавателите в ЦЮН са назначавани на академични длъжности съобразно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му, а от вътрешните актове приложение намира *Правилник за развитие на академичния състав в БСУ*, утвърден на 04.12.2017 г. от Президента на БСУ, който установява реда и процедурите за приемане на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението. Правилникът е публикуван на интернет сайта на университета и е общодостъпен. С него е регламентиран редът за прием и обучение на докторанти, за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БСУ.

Назначаването на академичната длъжност „асистент“ се извършва със заповед на президента по предложение на ректора.

Останалите академични длъжности /главен асистент, доцент или професор/ се заемат след проведен конкурс и избор, освен ако лицето заема длъжността „доцент“ или „професор“ в друго ВУ. Университетът поддържа централен общодостъпен сайт за академични процедури, от който може да се получи информация за конкурси, рецензии, становища, решения на Научния съвет на БСУ относно академичното развитие на преподавателския състав.

Учебно-научният съвет на ЦЮН прави предложение до Научния съвет /НС/ на БСУ /Академичният съвет в състав само от хабилитираните членове действа като НС/ за избор на кандидата, представил се успешно на конкурса. Научният съвет с тайно гласуване избира кандидата. Трудовият договор се сключва от Президента на БСУ по предложение на ректора.

Избраният доцент или професор при встъпването си в длъжност изнася публична академична лекция пред академичната общност в БСУ.

По 5.1.2

Профилиращите дисциплини се водят от преподаватели на първи или втори ОТД и имат съответстваща на дисциплините квалификация. Преподавателите в ЦЮН както на основен, така и на втори трудов договор имат активна изследователска и публикационна дейност

От общо 32 преподаватели 19 са хабилитираните преподаватели, които работят на основен трудов договор, което представлява един висок процент. За акредитационния период броят на хабилитираните преподаватели, които работят на ОТД, се е увеличили с трима. Броят на нехабилитираните преподаватели, които работят на ОТД, е останал непроменен - 13.

Относителният дял на преподавателите, които работят на ОТД, се е увеличил от 55.2% на 59.4% за периода 2012-2017 г.

При сравнение по академични длъжности се установява, че най-голям е дялът на професорите – 37.5% от общия брой на преподавателите. При изискване не по-малко от 50% от аудиторните и практическите занятия да се водят от академичен състав на основен трудов договор, в специалност “Право” от 45 лекционни курса 40 курса се водят от преподаватели на основен трудов договор, като 37 се водят от преподаватели на първи ОТД. Общо 88,9 % от лекционните курсове се водят от преподаватели на ОТД, а 82,2% - от преподаватели на първи ОТД.

Асистентите на ОТД, които са доктори, са 10.

Някои от преподавателите са научни ръководители и консултанти на докторанти. Тъй като обаче акредитираните докторски програми са само две, броят на преподавателите, заети с тази дейност, не е голям.

С оглед на своето място в обществото и социалния живот, академичният състав на ЦЮН взема участие в проекти и прояви с национално и международно значение, като преподаватели от ЦЮН:

- са членове на специализирани и консултативни органи, участници са в работни групи, които подготвят законопроекти и подпомагат законодателната дейност на Народното събрание;

- участват в подготовката на подзаконовни нормативни актове от Министерския съвет и отраслови министерства;

- дават становища пред върховните съдилища – ВКС и ВАС, във връзка с приемането на тълкувателни решения и постановления;

- участват в ръководството и дейността на авторитетни арбитражни институции.

Всички ангажирани в преподавателската дейност са преподаватели с доказана научна компетентност по преподаваната дисциплина. Академичният потенциал на преподавателския състав е израз на високото равнище на преподавателската дейност в ЦЮН и на богатите интердисциплинарни интереси, защитени в изследователската дейност на академичния състав.

По 5.1.3

Процедурите по атестирането са регламентирани в *Правилник за атестиране на академичния състав и административния персонал в БСУ*, утвърден от Президента на БСУ на 27.01.2017 г. Правилникът е публикуван на интернет страницата на БСУ и е общодостъпен. При атестирането на академичния състав приложение намират и други вътрешни актове, като: Правилникът за дейността на Бургаския свободен университет, Правилникът за научноизследователската дейност, Правилникът за учебната дейност на Бургаския свободен университет и Системата за оценяване и поддържане на

качеството на обучението и академичния състав.

Атестирането на академичния състав се извършва от постоянна Комисия за атестиране на академичния състав, в чийто състав влизат: председател - заместник-ректорът по научно-изследователската дейност /НИД/ и членове - заместник-ректорът по учебната дейност и акредитацията, заместник-деканите по НИД на всеки от Центровете и Програмният координатор на Програмния съвет, в който е преподавателят, обект на атестиране. В комисията влизат и представители на потребителски организации и студенти, предложени от декана на ЦЮН.

При атестирането под внимание се взимат: аудиторната работа на атестираните /качество на преподаването, актуалност на поднасяното учебно съдържание, използвани дидактически похвати, обективност при оценяване знанията на студентите, качеството, актуалност и активност на учебните курсове в Мудъл/; извънаудиторната работа със студенти и докторанти /научни ръководства и съвместни разработки, научно консултиране на студентски разработки, участващи в конференции, организиране работата на студентски клубове и кръжоци/; издадената учебна и учебно-помощна литература; научноизследователската работа на атестираните /издадени монографии, студии и статии, работа по научноизследователски и приложни проекти, участия в научни форуми/; оценката от декана на ЦЮН; влиянието върху имиджа на университета, привличането на проекти и договори, генериращи приходи за университета; обобщеното мнение на студентите.

Общата атестационна оценка е: отрицателна (2) или положителна (по скалата между 3 и 6). Когато общата атестационна оценка е положителна, Комисията по атестиране предлага да бъде удължен срокът на работа на атестираните. По изключение предложение за удължаване срока на работа, но не повече от един атестационен период, може да се направи и при една "отрицателна" оценка, като комисията трябва специално да аргументира предложението си. При получаване на незадоволителна оценка при две последователни атестиранения комисията прави предложение за освобождаване от академична длъжност на атестираните.

Председателят на Комисията по атестиране връчва на атестираните Атестационен лист за подписване. Атестираното лице може да откаже подписването и да направи писмени възражения чрез председателя на комисията по атестиране до Академичния съвет в 15-дневен срок от връчването на Атестационния лист. След изтичане на срока за обжалване, Комисията по атестиране взема отношение по възражението и заедно с всички материали по атестирането го изпраща за санкция от Академичния съвет, който взема решение съгласно чл. 19 от Правилника за дейността на БСУ.

Съществуват различни материални стимули за преподавателите, като без

ограничения се покриват разходите по участие в научни конференции и форуми. Създадени са условия и се финансира отпечатването на резултатите от научноизследователската дейност. В ЦЮН е изградена система от вътрешно-университетски курсове за повишаване на педагогическата квалификация на асистентския състав.

В ЦЮН е разработен и се реализира план за развитие на академичния до 2018 г. В резултат от изпълнението на плана в периода 2012-2017 г. са проведени следните конкурси за заемане на академични длъжности: гл. асистент Финансово право - приключил успешно - гл.ас. д-р Красимир Мутафов; главен асистент по Криминалистика – приключил успешно - гл.ас. д-р Христо Павлов; главен асистент по Гражданско и семейно право - приключил успешно - гл.ас. д-р Анна Чолакова; главен асистент по Международно право и международни отношения - приключил успешно - гл.ас. д-р Ваня Стаматова; доцент по Криминология – приключил успешно - доц. Светла Маргаритова – Вучкова; доцент по Административно право - приключил успешно - доц. Мария Нейкова; доцент по Данъчно право и финансово право – приключил успешно - доц. Красимир Мутафов; професор по Граждански процес- приключил успешно - проф. Силви Чернев. Един от обявените конкурси – за доцент по Административно право и административен процес, не е приключил поради отказ за участие на членове на Научното жури.

По 5.1.4

Сред най-значимите постижения е членството на университета в Европейската асоциация на университетите. БСУ има подписани договори и протоколи за сътрудничество с 35 чуждестранни университета, поради което на преподавателите се предоставят възможности за творчески командировки и специализации в чужбина. На основата на действащите работни програми към двустранните договори с университетите-партньори, преподавателите, имат възможност за командировки в редица страни от ЕС.

- Правилата за академична мобилност се съдържат в Правилника на БСУ за селекционна процедура относно избор на студенти, преподаватели и административен персонал в Програма Еразъм+ и в Система за оценка на качеството при изпълнение на Програма Еразъм +, като и двата акта са публикувани на интернет страницата на БСУ и са общодостъпни.

Международната мобилност на преподавателите се осъществява основно чрез програмата „Еразъм+“, която им предоставя възможност да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Целта на мобилността е обмяна на опит и подпомагане на професионалното развитие, като се осигурява една продължаваща квалификация.

- В Правилника на БСУ за селекционна процедура са уредени условията за участие в процедури за избор за участие в програмата. Със заповед на Ректора

на БСУ се излъчва Комисия, която управлява и координира дейностите по мобилността на институционално и факултетно ниво. Членовете на Комисията са: институционален координатор – заместник-ректора по НИД и Международното сътрудничество /МС/; факултетни координатори – по 1 за четирите основни центъра; администратор на програмата – инспекторът по МС.

Право на участие в мобилност на персонала с цел преподаване имат всички преподаватели от ЦЮН без оглед на тяхната длъжност (щатна или нещатна) и научно звание/степен.

Преподавателите попълват формуляр за кандидатстване; проект на програма за мобилност, подписан от преподавателя и факултетния Еразъм координатор в БСУ и копие на e-mail от приемащия университет, потвърждаващ периода и проекта на програма за мобилност на преподавателя. Преподавателите подават документите си в отдел „Международно сътрудничество“. След провеждане на интервю с всички кандидати, се прави класиране на тези с най-добри академични резултати и мотивация. Решението на Комисията се обявява с Протокол, в който се записват и резервите, от които се избират кандидати, в случай че първоначално класираните преподаватели са се отказали.

На конкурсен принцип се провежда и процедура за избор на участници в мобилността на персонала и с цел обучение, като процедурата за техния избор е сходна с описаната процедура за избор на персонала с цел преподаване.

Като проява на международното сътрудничество преподавателите в ЦЮН участват и в различни международни научни конференции.

Критерий 5.2. Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея.

По 5.2.1

Освен в Правилника за дейността на БСУ, правила се съдържат и в Правилника за научно-изследователската дейност на БСУ, утвърден на 28.06.2013 г., който също е публикуван на интернет-страницата на ВУ. Научната политика на БСУ се определя от Академичния съвет и се конкретизира ежегодно в План за научноизследователската дейност и в научноизследователски програми на БСУ и основните му звена.

Органи за управление на научноизследователската дейност в БСУ са Академичният съвет и Постоянната комисия по научноизследователска дейност на Университета, която се избира от Академичния съвет по предложение на заместник- ректора по НИД.

На ниво ЦЮН научно изследователската дейност се координира от програмните директори и заместник-декан.

По отношение на НИД на студентите действа Комисия по студентско научно творчество, която се избира от Студентския съвет. Комисията организира и провежда годишен преглед на студентското научно творчество по центрове и на университетско равнище и популяризира дейността си и премираните студентски научни разработки и резултати.

Основни направления на научноизследователската дейност /НИД/ на ЦЮН са: научни проекти по външно и вътрешно възлагане; научно развитие на преподавателския състав; студентско научно творчество; консултантска и издателска дейности.

Участието в научни проекти е основен показател за осъществяваната НИД. Възложител на проект може да бъде Бургаският свободен университет, както и външни юридически и физически лица и гражданскоправни субекти. Изпълнител по смисъла може да бъде: университетът, колектив от преподаватели; отделен преподавател.

В колективните проекти могат да бъдат включвани и студенти. В ЦЮН има изградена традиция за привличане на студенти към участие в проекти – с публикации в конференции, като анкетъори в емпирични изследвания, участници в семинари и дискусии.

При изпълнението на външни проекти организацията и изразходването на средствата се определят от правилата и изискванията на финансиращата организация.

Възлагането и финансирането на проектите става след провеждане на конкурс при спазването на принципите на свободната инициатива, конкурентност и безпристрастност при оценяването им.

Провеждането на научни изследвания е неделима част от дейността на академичния състав и се включва и отчита при атестацията на преподавателите. Активността на преподавателите и студентите от специалност “Право” в научноизследователската дейност и участия в научни проекти може да бъде оценена като добра.

По 5.2.2

БСУ поддържа бази данни за монографии, студии, статии, доклади, учебници и учебни помагала и регистрира по години научната продукция на всеки от преподавателите.

През последните пет години преподавателският състав от ЦЮН представя значим обем научни публикации на хартиен и електронен носител: 22 монографии; 20 студии; 214 статии; 132 доклада; 11 учебника и учебни помагала. За периода 2012-2017 г. средно на преподавател на ОТД се падат по 12,87 научни публикации.

Представените публикации имат отношение към проблемите на националното право, правото на Европейския съюз и международното право.

Наблюдава се тенденция на нарастване на броя на публикациите и на

индексираните публикации с импакт-фактор. За последните пет години преподавателите от професионалното направление имат общо 15 публикации, издадени на чужди езици, в авторитетни списания и сборници в чужбина.

Лекционните курсове са обезпечени с учебни помагала. Особено внимание се обръща на задължителните учебни дисциплини, които трябва да бъдат обезпечени според изискванията на НЕДИ. През 2016-2017 г. ВУ изгражда електронен научен архив, в който се качват електронни научни материали по 80 дисциплини.

На преподавателите, докторантите и студентите е осигурен достъп до информационни ресурси чрез библиотечния фонд на БСУ.

Студентите и докторантите имат право да се включват в изследователска дейност по проекти, да участват в научни конференции и семинари, да публикуват в изданията на БСУ. Участието на студентите и докторантите в колективните инициативи на изследователските структури в ЦЮН е важно поле за тяхното привличане към участие в изследователска дейност.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

- При преподаваните задължителни дисциплини съотношението между преподавателите, които работят на основен трудов договор, и тези, които работят на втори трудов договор, е добро. От гледна точка на съотношението между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели също е постигнат необходимият баланс.

- През акредитационния период ЦЮН прави необходимото чрез обучение на докторанти и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите да създава собствени кадри.

- Съвкупната информация по отношение на преподавателската, научноизследователската, публикационната и експертната дейност на преподавателите сочи, че академичният състав на ЦЮН е висококвалифициран, което осигурява много добро ниво на обучението. В изследователската дейност се осигурява включването на докторанти и студенти.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по специалността от регулираните професии, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова.

По 6.1.1

Бургаският свободен университет има достатъчно средства за

финансиране на обучението и преподавателската дейност, както и осигурени и надеждни лесно достъпни ресурси за подпомагане на художествено-творческата и спортна дейност студентите, включително и от специалността „Право“.

Финансовата подкрепа се осигурява изцяло от собствени приходи, тъй като университетът не получава субсидия от бюджета. Собствените средства са от: такси, плащани от студентите; целеви дарения; провеждане на обучение в двете магистърски програми и други. Значителни средства за финансиране се осигуряват от участие на преподаватели и студенти в национални и международни проекти.

Отделни научни прояви (конференции, семинари, симпозиуми) и проекти се финансират от общоуниверситетските фондове и от фондовете на основните звена за “Текущи разходи” и “Развитие и техническо обновление” по решение на Академичния съвет или Учебно-научните съвети. Финансирането на участието на преподавателите от БСУ в научни форуми е нелимитирано, като университетът поема изцяло разходите по участието във всички заявени от преподавателите научни мероприятия и форуми, както и разходите по докторантурите и реабилитационните процедури.

За стимулиране творческата активност университетът отпуска безлихвени кредити на преподавателите за издаване на учебници, учебни помагала и други печатни издания, съдържащи резултати от научната им продукция.

Доброто финансиране дава своите резултати, тъй като през акредитационния период има значителна динамика в научноизследователската дейност в сравнение с предходния. Това се дължи и на осигурените значително по-благоприятни финансови възможности за публикуване на резултатите от научноизследователската дейност и за тяхното представяне на научни форуми.

За студентите от ЦЮН са осигурени работни места, съответна площ за обучение и научни изследвания, технически средства и комуникации. Създадени са специални условия за спортна дейност, тъй като университет разполага със спортни съоръжения.

Изградена е необходимата материално-техническа база за обучение, практическа и изследователска дейност на студентите от ЦЮН. Лекционните и семинарните занятия на студентите се провеждат в сградата на БСУ, която е най-новата и най-модерната учебна сграда в системата на висшето образование в България. Тя има обща разгърната площ от 22 494 кв. м. Сградата отговаря на всички нормативни изисквания с регулярно осъществяван мониторинг от съответните контролни органи. Осигурен е достъп на студенти със специални нужди.

БСУ разполага с необходимия капацитет от специализирани зали, създаващи академичен комфорт на студентите. Съобразно учебното разписание на студентите от ЦЮН за всяка учебна година се разпределят аудитории и семинарни зали. Към настоящия момент за нуждите на обучението на студентите в ЦЮН са осигурени достатъчен учебни зали с различна големина. За всеки студент има осигурено работно място, като университетът разполага с повече места от броя на студентите. В редовната форма на обучение на един студент се пада 12,49 кв. м. полезна площ, а в задочната – 7,27 кв.м. полезна площ. На 100 редовни студента се падат 210, 99 места, а на 100 задочни студента - 122,86 места.

Заедно с учебните зали, лабораториите, компютърните кабинети, университетът разполага и с модерен конферентен център с две аули с възможности за симултанен превод и заседателни зали, подходящи за провеждане на мероприятия от много високо равнище. Триетажният атриум с панорамни стъклени асансьори е подходящ за официални церемонии, концерти и др. мероприятия до 3000 души.

В сградата на университета има книжарница, размножителна база, лекарски кабинет, банков офис. За битовото обслужване и организация на свободното време университетът разполага с търговски комплекс, ресторант, дискотека, три кафе клуба, фитнес със сауна и подземен и надземен паркинг. До всички помещения в сградата е осигурен достъп за лица в неравностойно положение.

Общежитието на университета има собствен сайт <http://www.burgashostel.bfu.bg/>.

За провеждането на симулации, съдебни процеси и други интерактивни методи на обучение, ЦЮН разполага с учебна съдебна зала с мебелировка, която е съответстваща на стандартното оборудване на реална съдебна зала. В тези помещения се провеждат и занятията на кръжока по гражданскоправни науки.

За нуждите на правната клиника са предоставени помещения, включващи зала за провеждане на дискусии и зала за самостоятелна работа, оборудвани с необходимата техника.

Част от занятията на правната клиника са свързани с наблюдение и работа върху дела от практиката на Бургаския районен съд, поради което в сградата на съда са обособени подходящи работни места за екипите. На правната клиника е предоставен достъп за работа и в сградите на Регионалната дирекция „Борба с организираната престъпност”, Второ районно полицейско управление и Бургаския затвор.

На разположение на преподавателите от ЦЮН са предоставени кабинети, в които могат да работят и върху изследователски задачи. Усреднената площ за работа на един преподавател е 14,8 кв.м.

По 6.1.2

Общата площ в кв.м. на компютърни зали на 100 студенти е 1,25 кв. м. На 100 студента се падат 29,76 компютри.

В БСУ е изградена модерна информационна система. В сградата на университета е изградено структурно окабеляване, което осигурява високоскоростен достъп както до локалната мрежа на университета, така и до Интернет от всяко работно място в учебните зали, преподавателските кабинети и библиотеката.

Всички компютри в БСУ – в учебните зали, компютърните класове, лабораториите, кабинетите на преподаватели и служители имат пълен достъп до Интернет.

Изградена е *безжична мрежова инфраструктура – Wireless*. Учебните и компютърни зали са оборудвани с 34 стационарни мултимедийни комплекса. Допълнително могат да се използват 7 мултимедийни проектора. На разположение на преподавателите са 37 преносими компютъра. Всички компютри в Университета са свързани в пет големи информационни мрежи: административна, преподавателска, библиотечна, счетоводна и учебна.

Преподавателската мрежа включва файлов сървър и работни станции, разположени в кабинетите на преподавателите. Всеки преподавател има достъп и попълва информационната система Teachers с данни за научната продукция.

БСУ има свободен безжичен интернет.

По 6.1.3

В библиотечния корпус, разположен на площ от 1800 кв. м., са организирани три книгохранилища, служба за подготовка и обработка на библиотечните материали, заемна и три читални с общо 83 читателски места. Част от читателските места са компютъризирани. Библиотеката на БСУ притежава напълно компютъризиран каталог за наличната си литература чрез автоматизираната система „АБ”. Достъп до библиотечните бази данни има чрез web страницата на БСУ. Всички компютри в библиотеката имат достъп до Интернет.

В библиотеката са обособени зони за самостоятелни и групови занимания.

Библиотеката е първата в България, която предостави фондовете си на абонатите на световната информационна мрежа. Библиотеката е абонирана за базите данни ProQuest, Scopus, ScienceDirect, Web of Knowledge, които осигуряват online достъп до пълния текст на статии от научни списания от фондовете на най-престижните библиотеки в света.

Библиотеката организира доставяне на информация и чрез книгообмен със сродни организации. Университетската библиотека членува в Асоциацията на университетските библиотеки и в Българска библиотечно-информационна

асоциация.

Библиотечният фонд е нов и притежава над 80 000 тома книги, периодични издания на български и чужди езици и на нетрадиционни носители.

Студентите от ЦЮН разполагат с правно-информационна система „Апис“, неограничен достъп до интернет и библиотека със специализирана юридическа литература. В библиотечния фонд се поддържат както монографии на български и чуждестранни учени в областта на правото, така и всички основни правни списания като „Съвременно право“, „Правна мисъл“, „Търговско право“, „Общество и право“, „Пазар и право“, „Труд и право“, „Юридически свят“ и др., с което се разширяват възможностите за подготовка и научна работа на студентите.

Финансирането на учебна и специализирана научна литература и организацията и дейността на библиотеката е уредено в Правилника за работата на университетската библиотека, който е публикуван на интернет-страницата на университета.

По 6.1.4

В Правилника за провеждане на дистанционно обучение в БСУ са установени университетските стандарти за разработване на учебна документация. В БСУ е създаден Център за дистанционно обучение /решение на АС на БСУ от 28.02.2013 г./. Въпреки създадените възможности за дистанционно обучение, ЦЮН не предлага такова, тъй като съгласно НЕДИСП обучението на студентите по специалност „Право“ се осъществява единствено и само в редовна и задочна форма на обучение.

По 6.1.5

В БСУ са обособени длъжности (Заместник-ректор, Учебна комисия, Център, Програмен съвет, Учебен отдел, Информационно осигуряване) и формулирани функции, които гарантират академично и административно обслужване, подпомагащо обучението на студентите и административния контрол върху качеството на учебната документация.

Преподавателският състав осигурява на студентите от ЦЮН учебници, учебни пособия и други материали както за задължителните, така и за избираемите учебни дисциплини. Това осигурява непрестанен поток от десетки учебни материали на година нова или осъвременена учебна литература, което гарантира ниво на образователния продукт, съответно на динамичните промени в обществените отношения. Собствените и от други автори учебни материали осигуряват фундаменталната подготовка по специалностите, разширяват придобитите специализирани познания, съдействат за изграждане на задълбочено и критично юридическо мислене.

Студентите получават квалифицирана помощ за тяхното професионално

израстване, имат възможност да се обучават едновременно по повече от една специалност, да участват в научноизследователската работа на университета, да избират от определените в учебните планове избираеми и факултативни дисциплини, да ползват университетската и факултетските библиотеки, интернет залите, културно-информационните центрове, учебната и спортната база на университета, да се преместват в друго висше училище, факултет, специалност, степен и форма на обучение, и др.

Интернет платформата Е-студент улеснява студентите за тяхното информиране относно учебния план и изучаваните дисциплини, графика на занятията и изпитите, изпитните резултати и др. Регламентирано е и приемно време на административните структури.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- ЦЮН разполага с необходимата съвременна материална база за обучение на студентите. Центърът поддържа и развива нейния потенциал чрез обновяване и изграждане на нови центрове и оборудване съобразно спецификата на учебната и научноизследователската дейност. Има условия за обучение на студенти и докторанти със специални нужди.

- Информационната инфраструктура е на съвременно технологично равнище. Поддържа се висока степен на осигуреност на обучението на студенти и докторанти с компютърна техника и информационни ресурси. Предоставя се нужния достъп на студентите и докторантите до научни издания и бази данни в подкрепа на ориентацията им в обучението. Създадени са условия за самостоятелна работа в университетската библиотека, компютъризирани работни места, 24-часов непрекъснат достъп до интернет.

- Академичното и административното обслужване на студентите в ЦЮН е регламентирано и гарантира упражняването на студентските права.

- Налице е много добро ниво на ангажираност на преподавателския състав за подобряване качеството на образователния продукт чрез поддържане на непрестанен процес по създаване на нова и актуализиране на вече създадена учебна литература, съответстваща на динамиката в обществените отношения.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността от регулирана професия и последващата реализация на завършилите.

По 7.1.1

Управлението на информацията е част от системата за управление на качеството на образованието и представлява една от най-важните компоненти на системата за управление. От 2000 г. в БСУ е изградена и функционира

Система за управление на качеството на обучението и академичния състав (<http://www.bfu.bg/bg/pravilnitsi-i-dokumenti>). Основните цели, подходи и процедури при управлението на качеството в БСУ и основните му звена, както и неговото информационно осигуряване се осъществяват съобразно Правилника за дейността на БСУ. Функционирането на системата се координира и подпомага от Постоянната комисия по контрол на качеството към Академичния съвет. Информационното осигуряване на системата се извършва от отдел “Качество на обучението”.

Системата е сертифицирана с международен сертификат по качество - ISO 9001:2008. Сертифицирани са и всички основни дейности и направления на БСУ: образование на студенти, научноизследователска дейност, международна дейност и квалификационна дейност.

Резултатите от постоянния одит позволяват на Академичния съвет, Учебно-научните съвети и Програмните съвети да вземат информирани решения за развитието на образователната дейност в университета.

Системата за управление на информацията е интегрирана, изградена на модулен принцип, и включва изграждането и поддържането на следните бази данни: “Кандидат-студенти”, “Студенти” с интегриран модул “Учебни планове”, “Завършили студенти”, “Преподаватели”, “Проекти”, “Научни прояви”, “Студентско научно творчество”, “Международна дейност” и “Счетоводство”. Освен това за наблюдаване на процесите и обосновка на изводите отдел “Качество на обучението“ провежда ежегодно четири всеобхватни анкетни проучвания: на кандидат-студентите, на студентите, на завършилите образователни програми на БСУ и на работодателите. Тези анкетни проучвания са в основата на системата за обратна връзка.

Всеки студент има електронен профил в системата “Е-студент”, през който може да подават комуникира с администрацията.

В системата “Е-преподавател” всеки преподавател може да представи личен профил, списък с научни публикации, професионална автобиография и др. В личните профили на преподавателите се съдържа информация за график на занятията и изпитите, отчетните справки, учебни планове и програми, както и новини и съобщения.

Вътрешната информационна система на БСУ се администрира от отдел „Информационно осигуряване” и отдел „Качество на обучението”.

В БСУ е въведена практиката на външно наблюдение от потребители на кадри и завършилите студенти. Външното наблюдение става чрез анкетния метод и отчасти с официални становища на мениджъри и ръководители в йерархията на организациите. За да подпомага професионалната реализация на дипломираните, БСУ поддържа активни контакти с работодателите. Засега те се осъществяват чрез практическото обучение и стажовете и Студентския център

за кариера и развитие. Подготвени са и анкети за работодатели с идеята да бъдат осъществени по-близки връзки с бизнеса в областта на обществените комуникации и да бъде подпомогната професионалната реализация на абсолвентите.

Освен анкетирането в БСУ като добра практика се налагат дискуссионните срещи и кръгли маси. В дискуссионните форуми участват представители на фирми и нестопански структури, преподаватели и студентите и по този начин се срещат и пресичат всички гледни точки по проблемите на взаимовръзката между академичното образование и професионалната реализация. От 2009 г. досега всяка година се провежда и форумът „Добри кариери“, в който участват фирми, които предлагат работа и студентски стажове и предявяват своите професионални претенции за работа към студентите от БСУ.

Анализите и оценките на външната среда са задължително условие при формиране на политиката на БСУ и съответно на Центъра по юридически науки. Такива анализи се съдържат в различни вътрешни документи. Годишният доклад на Ректора за състоянието на Бургаския свободен университет, който се представя всяка година пред Академичния съвет и пред Настоятелството, е публичен и достъпен на сайта на университета (www.bfu.bg). Освен това се съставят: доклади на ресорните заместник-ректори за резултатите в основните дейности на университета; доклади на декана за дейността на основното звено; доклади на декана за резултатите от кандидатстудентската кампания; доклад на Ректора за резултатите от кандидатстудентската кампания; доклади за проведените анкетни проучвания.

По проекта „Партньорство между образование и бизнес за ефективна реализация на младите хора на пазара на труда чрез актуализиране на учебните програми в БСУ“ е направено детайлно социологическо проучване за мнението на работодателите относно общите и специфичните знания и умения, които трябва да притежават работещите в дадена сфера.

На проведената среща на ЕГ с потребителите на кадри всички присъстващи аргументирано дават много добри и отлични оценки за подготовката на студентите от ЦЮН в резултат от провежданото обучение като теория и като получаване на първоначални практически познания и умения.

7.1.2

Във БСУ има добре развита и функционираща система за връзка с алумни. С цел събиране на по-подробна и полезна информация в тази насока, се активизира сътрудничеството с възпитаниците на Бургаския свободен университет, които са обединени в алумни Асоциация на завършилите /АЗ БСУ/. Асоциацията е създадена началото на 2011 г. и в нея водеща роля играят възпитаниците на ЦЮН. Чрез системата „Алумни“ университетът поддържа

жива връзката със завършилите студенти и докторанти.

Основната цел на Асоциацията е да популяризира дейностите, постиженията и възможностите на БСУ, достиженията на завършилите, да поддържа връзката между завършилите и университета и между тях и студентите. Асоциацията провежда ежегодни срещи от формален и неформален характер, за които е създаден електронен списък за уведомяване и Фейсбук-група. Срещи на тема „Как се реализират възпитаниците на Бургаския свободен университет” са особено полезни, за да бъде осигурена необходимата информация за реализацията на завършилите студенти на пазара на труда.

Ежегодно се организират седмици на студентите от всяко основно звено с участието на възпитаници на университета, чиято програмата включва кръгли маси, дискусии, работни срещи, състезания и конкурси, в които участват студенти, преподаватели, работодатели, изявени специалисти от съответната област и завършили студенти.

Организират се публични лекции на успешно реализирани възпитаници на ЦЮН. Сред завършилите ЮФ на БСУ има:

- заместник-министър на правосъдието;
- заместник-главен прокурор на ВКС;
- членове на ВСС;

- административни ръководители на: Апелативен съд – Бургас, Окръжните съдилища в Бургас и Ямбол; Административните съдилища в Бургас и Ямбол; Районните съдилища в Бургас, Средец, Несебър, Поморие, Сливен и Ямбол;

- административни ръководители на: Окръжните прокуратури в Бургас, Сливен и Ямбол, Районните прокуратури в Бургас, Айтос, Карнобат, Малко Търново, поморие, Средец и Нова Загора.

Създаден е сайт на асоциацията <http://students.bfu.bg/alumni>, който съдържа регистрационна форма, възможност за търсене и форум. Чрез сайта регистрираните членове могат да получават съобщения и да се информират за живота на университета, за да могат да участват в него.

Университетът поддържа база данни за всички завършили студенти. Тя се използва при провеждането на анкетните проучвания, които обхващат следните показатели: заети пряко в специалността; заети непряко в специалността; заети в несвързана със специалността област; незаети; изследователи; преподаватели; време, необходимо за намиране на работа; йерархично равнище на заеманата позиция; сфера на реализация – основна дейност и собственост; удовлетворение от професионалната реализация; необходимост от продължаващо обучение; удовлетворение от обучението и лоялност към Бургаския свободен университет.

Докладите на Отдела за контрол на качеството, който провежда анкетите

по посочените показатели, съдържат пълна информация за степента на професионална реализация и за оценката на завършилите студенти на различни страни на обучението в БСУ. Тази процедура се отнася и за всички студенти от ЦЮН.

Резултатите от наблюдението на тенденциите в пазара на труда, реализацията на завършилите и изискванията на работодателите към тях са в основата на дейността, развивана в Програмния съвет по публичноправни науки.

Повече от 80 на сто от завършилите ЦЮН се реализират на пазара на труда за период до 3 години от завършването, а повече от 50 на сто – до 6 месеца от завършването.

Събраната от анкетните проучвания информация показва, че възпитаниците на ЦЮН *успешно се реализират* в:

- съдебната власт. Във всеки един съд и прокуратура на Бургаския, Сливенския и Ямболските райони като съдии, прокурори, съдии по вписванията, следователи и държавни съдебни изпълнители работят възпитаници на ЮФ на БСУ. Съдии и прокурори, възпитаници на ЦЮН, има и в Районните съдилища в Пловдив и Варна, Окръжна прокуратура – Варна, както и един следовател в Карлово;

- като частни съдебни изпълнители, адвокати, разследващи полицаи, служители ДАНС;

- в сферата на обществено-политическия живот, в това число в структури на областната и общинските администрации като областни управители, председатели на общински съвети, кметове и секретари на общини.

7.1.3

Процесът по актуализиране на съдържанието и процесът на обучението са непрекъснати и се извършват чрез:

- проучване на тенденциите и сравняване на учебната документация (планове и програми) на специалността със сходни такива във водещи университети в България и чужбина. Сравнението с тях спомага за подобряване и усъвършенстване на собствената дейност на ЦЮН чрез актуализацията на учебния материал в синхрон с европейските и световните тенденции;
- проучване на съвременни литературни източници в световен мащаб чрез ProQuest, Scopus, ScienceDirect, Web of Knowledge, които осигуряват online достъп до пълния текст на статии от научни списания от фондовете на най-престижните библиотеки в света;
- въвеждане на интерактивни методи в процеса на обучение в съответствие с международните академични практики.

Критериите за оценяване качеството на преподаване включват: методи на

преподаване; творчески подход и толерантност; използвани учебни и технически средства; извънаудиторна и самостоятелна работа; обучително взаимодействие и консултиране.

В процеса на преподаване са акцетира върху: изграждането на интегрирано Европейско университетско и изследователско пространство; тенденциите в научно-технологичната политика и иновациите; информационните системи и инструментите в образованието и науката; връзките между науката и практиката; стратегиите за обучение през целия живот, програмите за квалификация и специализация.

С оглед на използването на съвременни информационни технологии в поднасянето на учебния материал, в проверката и при самостоятелната работа на студентите, занятията по специалностите се провеждат в семинари, обзаведени със стационарни мултимедийни проектори и проекционни екрани. За презентациите са осигурени служебни преносими компютри.

Ползването на информационни системи е едно от условията за съвременно образование, което не би могло да се реализира пълноценно без създаване, представяне и обмен на информация.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- *Изградена е добре действаща система за наблюдение и управление и е утвърдена практика за обсъждане и публично огласяване на резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промяна относно: профила на студентската популация; развитието и успеваемостта на студентите; студентското удовлетворение от учебните ресурси и оказваната подкрепа на студентите.*
- *Съвкупната информация показва, че те са добре ориентирани в своите желания и в избора си на професионално направление. Студентските очаквания мотивират въвеждането на учебни програми, които да осигуряват широк избор и възможност за гъвкава реализация на пазара на труда.*
- *Съществува функционираща система за връзка с алумни.*
- *Оценката на потребителите за подготовката на завършилите студенти, свързана с придобитите първоначални теоретични и практически знания, умения и компетенции за справяне с професионалните ангажименти, е положителна. В основната си част възпитаниците на ЦЮН се интегрират безпроблемно в реална работна среда и имат успешна реализация*
- *Поддържат се собствени информационни масиви за световните постижения в областта на правните науки.*

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия.

По 8.1.1

БСУ публикува системно и ритмично, ясна и точна, обективна и актуална, както и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението и научно-изследователската дейност по професионалните направления, включително и за специалността „Право“.

На web-сайта на БСУ е публикувана информация за: всички дейности, свързани с обучението по професионалните направления, включително по специалността „Право“; действащи учебни планове и програми; форми на обучение; квалификационни характеристики; форми за оценяване; дейността на ръководните органи на университетско и факултетско ниво, комисии, за научната дейност и изданията. На сайта има информация и за структурата, преподавателския състав, обучението, изпитните сесии, достъпни материали, препоръчителни информационни ресурси на ЦЮН и др. Тази информация е достъпна за кандидат-студентите, студентите и обществеността.

На сайта на БСУ се съдържа виртуален научен архив, електронен регистър на издателската дейност, информацията за конкурсите за научен растеж и много други данни за научната дейност. Научноизследователската работа ежегодно се конкретизира в годишен План за научноизследователската дейност, като се планира, организира, финансира, оценява и отчита на три равнища: образователни програми, основни звена, едно от които е ЦЮН, и университет.

Фейсбук-страницата на завършилите студенти също съдържа достатъчно информация за предстоящи събития и научни прояви */вж. 7.1.2 от настоящия доклад/*.

По 8.1.2

Информация за Центъра по юридически науки може да се намери на Web-страницата на ВУ <https://www.bfu.bg/bg/tsentar-po-yuridicheski-nauki>, където студентите могат да ползват необходимата им пълна и лесно достъпна информация за „жизнения“ цикъл на тяхното обучение.

За всеки студент и преподавател информацията за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление са лесно достъпни чрез личен електронен профил.

След записването им в БСУ и получаването на факултетен номер, студентите придобиват права за достъп до административните електронни услуги. Всеки

студент получава потребителско име и парола за достъп до интернет базираната система, както и учебен e-mail адрес за комуникация. През сайта на БСУ е достъпна „Система за електронни услуги“, която е за автоматизирано административно обслужване. Всеки студент, който се е регистрирал в системата, има достъп през Интернет до информация за студентско си състояние, успеха от положени изпити, персонален график за учебни занятия и изпити, платени такси и съобщения от учебен отдел.

Платформата за управление на обучението Moodle е среда за комуникация между преподавателите и студентите в процеса на обучение. Използвайки ресурсите на този софтуер, преподавателите разработват курсове за електронно обучение. В изпълнение на учебния план на специалност „Право“ интерактивното взаимодействие между преподаватели и студенти се осигурява чрез препратка от УЕб сайта на БСУ.

В нормативната база на сайта се намират всички действащи правилници, правила и процедури, които могат да бъдат от интерес за студентите. Наставниците им обясняват това още при първите срещи за откриване на учебната година

По 8.1.3

На Уеб сайта на БСУ системно се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация. На сайта има подробна и достъпна информация за съдържанието на обучаваните дисциплини, така че студентите да могат бързо да се ориентират и да подберат избираемите и факултативните дисциплини съобразно профила, който искат да придобият. На сайта се публикува и информация за срещи с работодатели, както и лекции на специалисти от практиката и на гост-лектори.

Кандидат-студентите могат да се информират за естеството и съдържанието на образователните програми чрез: участие в кандидатстудентската борса и във всички други форуми, представящи висшето образование у нас; издаване на кандидатстудентски справочник; рекламна дейност, вкл. и използване на външна реклама; присъствие в средствата за масова информация и др. За кандидат-студентски прием има достъпна информация и са оповестени условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага специалността „Право“.

На сайта на БСУ се публикуват обяви на програми за квалификационни дейности на завършилите студенти и други интересоващи се граждани.

По 8.1.4

За популяризирането на образователната и на научноизследователската дейност в БСУ се осигурява финансиране от специализирания Университетски фонд “Научни изследвания и квалификация на персонала”. Източниците за

формиране на фонда и процедурите за разходването на средствата са регламентирани в чл. 28 – 30 от Правилника за научноизследователската дейност.

През акредитационния период преподавателите от ЦЮН са участвали в 8 научни конференции с национално и международно участие, като в над 180 случаи са представили доклади или са се включили в проведените дискусии /подробна информация се съдържа на стр. 62 от Доклада-самооценка/. Тази висока степен на участие в научни прояви е важно средство за популяризиране на научната продукция на преподавателите от ЦЮН.

Всички изследователски и практико-приложни проекти, в които участва академичният състав от професионалното направление, както и публикациите, презентациите, семинарите, дебатите и дискусиите са и форми на прилагане и разпространяване на научноизследователски резултати.

Базата данни „Научни прояви“ към информационната система на БСУ регистрира и следи всички организирани от БСУ научни прояви. Тя съдържа пълна и подробна информация за научните мероприятия: звено-организатор, форма на проявата, наименование и време на провеждането, участници, резултати, брой доклади, научни съобщения, дискусии.

Виртуалният научен архив, електронният регистър на издателската дейност, информацията за конкурсите за научен растеж и много други данни за научната дейност са достъпни за обществеността и за студентската аудитория.

Университетът издава годишник, в който преподавателите могат да публикуват своите научни изследвания. Центърът има свое собствено издание – „Юридически сборник“, чрез публикации в което преподавателите от ЦЮН също имат възможност да популяризират своята изследователска дейност.

Студентите и докторантите също участват в научни семинари, публични дискусии и състезания. Студентите и докторантите участват и в съвместни проекти и разработки с преподавателите.

Ежегодно се организират прегледи на студентското научно творчество на два етапа: по основни звена и на общоуниверситетско ниво, което прераства в Национален преглед на студентското научно творчество с публикуване на премираните и успешно защитени разработки. В БСУ се издава специален студентски том на “Годишник на Бургаския свободен университет” със студентски научни разработки. В него се отпечатват премираните на студентските прегледи разработки.

Популяризирането на научната продукция и творческите изяви на преподавателите и студентите от БСУ е на добро ниво и осигурява запознаване на интересуващата се част от обществото ни с тях.

По 8.1.5

Условията за мобилност се регламентират от Правилника на БСУ за селекционна процедура относно избор на студенти, преподаватели и

административен персонал за участие в програмата „Еразъм +“. Информация за Програма „Еразъм+“ е поместена и на страницата на БСУ <https://www.bfu.bg/bg/mezhdunarodna-deynost/programa-erazam>.

В ЦЮН са сключени договори за международно сътрудничество с външни партньори, всеки от които има своите измерения както в учебната, така и в научноизследователската дейност и в други съпътстващи културни прояви на академичния състав.

В ЦЮН се провеждат периодично срещи със студенти и преподаватели, за да бъдат разяснени правилата за мобилност и да се улесни изборът на най-подходящата приемаща институция.

Освен това се публикуват обяви за стипендии и възможности за мобилност на базата на двустранни споразумения и специализирани програми.

Правилата за академично признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на студентите в рамките на договорни взаимоотношения с чуждестранни висши училища са тематизирани в Система за оценка на качеството при изпълнение на Програма Еразъм +, която е публикувана на Уеб страницата на университета.

В БСУ е създадена добра организация на процесите за предоставяне на лесно достъпна информация, селектиране, организиране, провеждане, контрол и отчитане на мобилността на преподаватели, докторанти и студенти.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *В ЦЮН има устойчива система и утвърдени практики за публикуване и популяризиране на необходимата информация за студенти, докторанти и преподаватели и като цяло за обществеността относно „жизнения“ цикъл на обучението на студентите, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация на завършващите студенти, както и относно научноизследователската дейност.*
- *На академичния състав, докторантите и студентите са осигурени много добри ресурси и възможности за популяризиране на резултатите от изследователската им дейност.*
- *Информацията относно условията за мобилност на преподавателите, докторантите и студентите е публична и достъпна.*

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия.

По 9.1.1

Учебният процес по специалността „Право“ в ЦЮН се планира,

организира, провежда и отчита съгласно чл. 39 от ЗВО и Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението (СОПКО) и академичния състав в БСУ.

Основни документи са: квалификационни характеристики за всяка степен („магистър” и „доктор”), учебни планове за редовно и задочно обучение; семестриално разпределение за учебната година и семестриален график на учебния процес; учебни програми за всички задължителни, избираеми и факултативни изучавани дисциплини с тематично планирани лекции по учебни часове, приложени конспекти и условия за провеждане на изпита, подбрана литература за подготовка.

Обучението по отделните дисциплини се води съобразно учебните програми, които са достъпни за студентите на сайта на БСУ.

• Актуалност на учебните програми и потребностите от промяна.

Учебната документация периодично се анализира и обновява в съответствие с развитието и постиженията на науката и резултатите от теоретичните и научно-приложните изследвания, очакванията на студентите и потребностите на практиката. Спазването на установения ред за разработване, утвърждаване и изменение на учебната документация, както и за оценка на постиженията на студентите в учебния процес, се гарантира с административния контрол на Програмните съвети и на деканското ръководство.

Организацията за разработване и одобряване на учебната документация в ЦЮН включва процедури по отношение на учебните планове, учебните програми, квалификационните характеристики за ОКС „Магистър“ и индивидуалните планове за обучението на докторантите. Учебните програми са структурирани и съответстват на нормативните изисквания и създават възможности, за да се обезпечи предвиденото учебно съдържание за специалността.

Учебните планове и програми са окомплектовани и се съхраняват. Пряко отговорен за административния контрол по учебната документация е заместник-деканът. Всички промени, свързани с учебния процес (промяна на преподаватели, промяна на хорариуми и пр.) се отразяват и в Учебно-научния отдел.

Учебните програми периодично се актуализират от преподавателски екипи. Извършваните промени могат да са еднократни и дългосрочни. Еднократни промени се правят при извънредни ситуации. Дългосрочните промени са свързани с оптимизация на учебния план. Чрез актуализирането на учебните програми академичният състав полага грижи за повишаване на научната квалификация на студентите, като осигурява необходимата основа за обогатяване и задълбочаване на теоретичната им подготовка и

научноизследователската работа.

Учебните програми са актуализирани и в резултат на участието на преподавателите от програмните съвети в проекта „Партньорство между образование и бизнес за ефективна реализация на младите хора на пазара на труда чрез актуализиране на учебните програми в БСУ; ОП „Развитие на човешките ресурси”, процедура „Актуализиране на учебните програми във висшето образование в съответствие с изискванията на пазара на труда“.

Електронното обучение разкрива широко поле за промени в областта на образованието. На студентите от специалността „Право“ се предлагат нови форми на учене, които са ориентирани към индивидуален подход, ангажираност, използване на цифрови информационни носители, сътрудничество и др.

По 9.1.2

В ЦЮН съществува добра система за управление и мониторинг на актуализацията на качеството на учебните планове, учебните програми и качеството на образователния процес.

- Мониторинг на позицията на студентите в процеса на професионалната им подготовка.

Проучването на мненията и предложенията на студентите за удовлетвореността от учебното съдържание, методите на преподаване и оценяване е регламентирано и се извършва периодично, като Студентският съвет участва активно в този процес. Анкетата за оценяване на учебна дисциплина от студентите обхваща следните критерии: цели и полезност на учебната дисциплина; принос за усвояване на специфични знания и умения в контекста на учебния план; актуалност на учебното съдържание; посещаемост на лекциите и семинарните занятия; удовлетвореността на студентите от обучението по дисциплината. Критериите за оценяване качеството на преподаване включват: методи на преподаване; творчески подход и толерантност; използвани учебни и технически средства; извънаудиторна и самостоятелна работа; обучително взаимодействие и консултиране.

От анкетните проучвания на мнението на студентите може да се заключи, че студентите по право имат добро мнение за качеството на обучение, което им се предлага в ЦЮН. Те оценяват учебното съдържание на преподаваните дисциплини като полезно, включените в него теми и проблеми за по-голямата част от анкетираните са актуални, като езикът, на който се преподава, е достъпен.

- Мониторинг на постиженията на студентите в хода на професионалната им подготовка.

Студентите в ЦЮН са информирани относно нормативната уредба на учебния процес - уточнени са формите и методите на обучение и организацията

на обучението по учебните дисциплини /за аудиторна и извънаудиторна заетост/. Регламентирани са ясни и прозрачни правила за оценяване знанията на студентите и за присъждането на кредити. Разработени са принципите и правилата за написването и оценяването на реферати и за изпълнението на други творчески самостоятелни теми.

Впечатлението от проведената среща със студенти по време на посещението на ЕГ е, че изучаваните дисциплини са в съответствие с нуждите на професионалната им подготовка като юристи. Непрекъснато се следят промените в общественоеикономическата и правната сфера, за да се осигури бърза адекватност на учебните планове и програми.

- Мониторинг върху организацията и възможността за динамична промяна на образователната среда.

Съществуващата система за управление на качеството на образователния процес дава възможност за динамични промени в образователната среда на студентите юристи, както и на средата, в която работят преподавателите от ЦЮН. Това става чрез набелязването на мерки, огласени на заседания на органите за управление на БСУ и ЦЮН и публично оповестени на сайта за изпълнение препоръките от одитите на вътрешната система с цел подобряване на нейната ефективност..

Мониторингът на успеваемостта на студентите в процеса на тяхното обучение и след успешното завършване на съответната степен на висше образование се осъществява чрез нормативно регламентирани анализи на университетската база данни, който се предоставя на заместник-декана на ЦЮН. Въз основа на тези анализи се предлагат стимули за изявени студенти.

За целта от 2015 година в БСУ е въведена тюторна система. Тя предполага определяне на Академичен съветник, който отговаря за определена специалност, курс и форма на обучение. Всяка година академичните съветници подготвят и представят доклади за работата си със студентите, за които отговарят. Специална част от тези доклади е посветена на успеваемостта на студентите както по отношение на участието им в научноизследователска дейност, така и по отношение на академичната им успеваемост.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- *В БСУ съществува добра система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес по отношение на: актуалността на учебните програми и потребностите от промяна; позицията на студентите в процеса на професионалната им подготовка; изискването за личностяване на образователния процес; организацията и възможността за динамична промяна на образователната среда; мнението на студентите за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми, методите на преподаване и на тази основа – за перспективата за*

професионална реализация по специалността.

- *Създадена е добра и работеща система за мониторинг на успеваемостта на студентите и предприетите дейности за повишаването ѝ.*

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление

По 10.1.1

В БСУ планираните дейности по *вътрешно и външно оценяване* се осъществяват в рамките на процедурите за институционална и програмна акредитация и на прегледите за поддържането на сертификата за качество на обучението.

Вътрешен мониторинг на всички нива на университета се осъществява, като академичният състав се приобщават за активно участие при разработването, внедряването и сертификацията на системата за управление на качеството на БСУ.

Практика в БСУ е ръководството веднъж в годината да оценява състоянието, пригодността, адекватността, ефикасността и резултатността на Системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението (СОПКО) и академичния състав в БСУ. При необходимост се определят промени в Системата, включително и промяна на политиката и целите по качеството. Докладите на ръководството за функционирането на СОПКО се публикуват на сайта на университета и са общодостъпни.

Академичният съвет ежегодно обсъжда и приема обобщаващи доклади на: Ректора за дейността на БСУ; Ректора за изпълнението на мандатната програма; Деканите за дейността на всяко от основните звена в БСУ; ресорния заместник-ректор за учебната дейност, за резултатите от проведените анкети по СОПКО и за дейността на Комисията по качеството и за кандидатстудентската кампания. Настоятелството обсъжда и приема годишния доклад на Ректора за дейността на БСУ, както и финансовия доклад на Президента на БСУ. Годишният доклад на Ректора за дейността на БСУ е публичен и се обявява в интернет-страницата на БСУ (виж <http://www.bfu.bg/bg/pravilnitsi-i-dokumenti>).

Външен мониторинг върху качеството се осъществява и по линията на стандартите по ISO, като за отчетния период ЦЮН защитава своя стандарт за качество. Проведените външни надзорни одити са гарант за подобряване на организацията на работа и качеството на обучение. Резултатите от одитите установяват: високо ниво на ангажираност на Ръководството на БСУ при актуализирането на системата за управление на качеството в съответствие с изискванията на ISO 9001:2015, нейното прилагане и непрекъснато

подобряване.

През акредитационния период ръководството на ЦЮН задълбочава политиката за изграждане на трайни взаимоотношения със съдилищата и прокуратурите в Бургаския, Ямболския и Сливенския съдебен район, с областната и общинските администрации, които са периодично анкетираны с цел ЦЮН да подложи на външно оценяване учебните планове и да тества чрез партньорите си качеството на учебната програма. Мненията и предложенията на тези институции са също външно оценяване, тъй като служат за актуализация и усъвършенстване на учебните програми с нови и интересни казуси от практиката, както и за цялостно подобряване на организацията и качеството на учебния процес. На базата на проведените проучвания ЦЮН предлага актуализиране на учебните планове съобразно нуждите на специалността от получаване на необходимите знания и практически умения с цел успешна бъдеща реализация.

Външен контрол върху качеството на учебния процес се осъществява и от експертните групи към НАОА при оценяването и акредитацията на професионалното направление и докторските програми. В указаните срокове се вземат необходимите мерки за изпълнение на препоръките, направени от Акредитационния съвет на НАОА. Отчита се положителен ефект от изпълнението на тези препоръки.

По 10.1.2

Специалност „Право“ в ЦЮН на БСУ работи в конкурентна среда и познава развитието на останалите юридически факултети в СУ „Св. Кл. Охридски“, УНСС, НБУ, ПУ „Паисий Хилендарски“, ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“, РУ „Ангел Кънчев“, ЮЗУ „Неофит Рилски“. Конкурентноспособността на ЦЮН е гаранция за подготовката на висококвалифицирани и конкурентоспособни специалисти съобразно изискванията на пазара на труда и бизнес средата в регионален и национален план, като осигурява качествено обучение в унисон с тенденцията за модернизирание, хуманизиране и прагматичност на висшето образование и развитие на научноизследователската, художественотворческата и спортната дейност на студенти, докторанти и академичен състав.

Изучаването на конкурентната среда се отчита като съществен фактор за привличане на студенти и докторанти. Проучванията на конкурентната среда се осъществяват както в ЦЮН, така и на университетско ниво. ЦЮН периодично анализира средата, планира и предлага реализацията на мерки за повишаване на интереса към обучението по право. В ЦЮН е направен обективен и реалистичен сравнителен анализ на съдържанието на образователния процес по сродни образователно-квалификационни и образователно-научни степени във водещи, съгласно Рейтингова система на висшите училища в България.

ЦЮН полага непрекъснати усилия за поддържане на своята

конкурентоспособност сред останалите юридически факултети, като ръководството прилага различни *подходи за поддържане* на висок интерес към специалността „Право“ чрез:

- повишаване на квалификацията на преподавателите;
- насърчаване на академичния състав, докторантите и студентите в тяхната научноизследователска и публикационна дейност;
- привличане на висококвалифицирани специалисти от съдебната система и реалния бизнес за водене на правните клиники и на специализирани курсове; анализ на информацията, получена от студенти, провели своите стажове;
- анализ на резултатите от анкети със завършили студенти с цел проучване на тяхната реализация, на оценките и препоръките им към обучението, продиктувани от изискванията на трудовия пазар;

По 10.1.3

Работата в конкурентна среда е наложила и търсене на възможност за *сътрудничество и обмяна* на опит с другите академични центрове, чрез организиране и участие в конференции, в които се включват представители на конкурентни университети. Друга линия на сътрудничество е обучението на докторанти и процедурите по ЗРСРАРБ, която е свързана с обмен на хабилитирани кадри за научни журита.

Съгласно НЕДИСП държавният изпит по специалността „Право“ се полага пред държавна изпитна комисия, която включва двама хабилитирани преподаватели съответно по публичноправни, гражданскоправни и наказателноправни науки и един представител на практиката. В ЦЮН на БСУ в комисиите за държавни изпити се канят представители от други висши училища и от съдебната власт и адвокатурата с цел обмяна на опит, подобряване на качеството на преподаване и обратна информация за постиженията на студентите. Списъкът с университетски преподаватели, които имат право да изпитват на държавни изпити, се утвърждава на национално ниво от министъра на правосъдието и министъра на образованието. В ЦЮН на ПУ са налични списъците с хабилитирани преподаватели, които могат да участват в изпитните комисии за държавни изпити по гражданскоправни, наказателноправни и публичноправни науки. Преподаватели от други висши училища се включват съобразно броя на изпитните комисии в съответния вид държавен изпит.

По 10.1.4

Ръководствата на БСУ и на ЦЮН предприемат редица мерки за усъвършенстване на дейността на специалност „Право“. За повишаване качеството на различните етапи на образователния процес в ЦЮН важно значение имат извършваните акредитационни процедури от НАОА и

следакредитационни процедури за наблюдение и контрол на двете магистърски програми „Администрация” и „Управление”, както и по линия на 2-те докторски програми.

Академичният съвет е обсъдил и одобрил доклада за изпълнение на препоръките, направени при акредитацията на специалността „Право” в БСУ. В този контекст, резултатите, свързани с усъвършенстване дейността на специалност „Право“ във връзка с изпълнение на препоръките от предходната акредитация, са анализирани в началото на настоящия доклад.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- В ЦЮН редовно се извършват процедури по самооценка на учебната документация по специалността, на резултатите и ефективността от преподавателската, научноизследователската и публикационната дейност. С характер на външно оценяване са анкетите със студенти /настоящи и завършили/ и с потребители на кадри.

- Специалността „Право” в ЦЮН на БСУ работи в силно конкурентна среда. Факултетът полага непрекъснати усилия за поддържане на своята конкурентоспособност сред останалите юридически факултети в страната чрез нейното непрекъснато изучаване и прилагане на различни подходи за поддържане на висок интерес към специалността и привличане на студенти и докторанти.

- Спазва се изискването на НЕДИСП в състава на комисиите за държавни изпити да участват преподаватели от други висши училища и потребители, с цел обратна информация за постиженията на студентите.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРЕПОРЪКИ

С оглед на изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА Постоянната комисия изразява мнение пред АС при НАОА, че може да се продължи акредитацията за прием и обучение в ОКС „магистър” по специалността „Право” в ЦЮН на Бургаския свободен университет.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет да определи капацитет на специалността от регулирани професии „Право“ в Бургаски свободен университет 1000 студенти.

ЮФ на ЦЮН е престижен и перспективен, доказал своята конкурентоспособност и разпознаваемост в националното и европейското образователно пространство. Юридическият факултет притежава безспорен авторитет и има своето място сред юридическите факултети, съгласно Рейтинговата система на висшите училища в България.

През акредитационния период са приети редица документи, които, заедно

със съществуващите дотогава, оформят завършена вътрешноправна уредба на дейността на ЦЮН и на образователния процес по специалността „Право”. Тази уредба обхваща и съответства на всички изисквания по стандартите на Критериалната система на НАОА от 2016 г.

При извършената проверка се констатира, че през акредитационния период ЦЮН има възходящо развитие във всички аспекти на образователната дейност. Активно се изгражда собствен хабилиотиран и нехабилиотиран академичен състав с поддържане на добра приемственост между поколенията преподаватели. Научноизследователската, публикационната и експертната дейност на преподавателите, докторантите и студентите става все по-интензивна, като се съпътства от разширяване на сътрудничеството с академични национални и европейски институции.

С цел по-нататъшно подобряване на обучението на студентите по право в ЦЮН на БСУ Постоянната комисия смята за целесъобразно да се направят следните ПРЕПОРЪКИ:

1 .Да се намали натовареността на студентите, като им бъде предоставена реалната възможност да посещават само онези избираеми дисциплини, които са посочени от тях. Срок - учебната 2019/2020.

2. Да бъдат акредитирани и други докторски програми в професионално направление 3.6 Право, тъй като двете акредитирани докторски програми са недостатъчни. Срок – до края на следващия акредитационен период.

Председател на ПКСПНСО:

проф. д.н. Гошо Петков